PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XIX. Št. 114 (5489) | TRST, sreda 15. maja 1963

JUTRI NA MONTECITORIU IN V PALAČI MADAMA

Prvo zasedanje poslanske zbornice in senata Fanfanijeva vlada pa bo istočasno odstopila

Po Saragatovem mnenju je novi predsednik vlade «že tukaj», toda odločitev pripada krščanski demokraciji in nato predsedniku republike - Še nič ni sklenjeno, ali bo Kennedy obiskal tudi Rim in Vatikan - Papež Janez XXIII. je včeraj podpisal apostolsko pismo «Magnifici eventus», naslovljeno na katoliške škofe slovanskih narodov

RIM, 14. — V četrtek 16. t.m. se bo prvič sestal novoizvoljeni parlament, vlada pa bo odstopila. Za danes so napovedani sestanki parlamentarnih skupin senata, in sicer KD, KPI in PSI. Vsaka skupina bo izvolila svoje notranje vodstvo in proučila vprašanje volitev predsednika senata. Demokristjanski senatorji bodo hkrati volili svoje predstavnike v glavnem odboru KD. Sestali se bodo istočasno tudi fašistični senatorji, medtem ko so se liberalni senatorji sestali že danes zjutraj na sedežu svoje stranke ter poslušali poročilo svojega tajnika Malagodija, ki pa je govoril zgolj o tehnično-parlamentarnih vprašanjih in njegovo poročilo je bilo namenjeno predvsem tistim, ki so bili prvič izvoljeni. Omenil je nato jutrišnje volitve predsednikov obeh zbornic in poročal o svojih razgovorih, ki jih je glede tega vprašanja imel s predstavniki ostalih političnih skupin, zlasti pa s poslancem Bozzijem za zbornico ter senatorjem Bonaldijem za senat. Rekel je, da liberalci zahtevajo eno mesto kvestorja ter eno ali dve mesti tajnikov ter predsedstvo ene izmed komisij v poslanski zbornici, v senatu pa enega kvestorja ali enega tajnika ter predsedstvo ene komisije. Povedal je tudi, kje bodo liberalni parlamentarci sedeli: v poslanski zbornici levo od demokristjanov, v senatu pa v prvih klopeh v sredini — desno od senatorjev KD. Liberalni poslanci so nato izvolili za predsednika svoje skupine Malagodija, za podpredsednika pa Corteseja, a za tajnika Marzotta. Senatorji PLI so si izvolili za predsednika Bergamasca, za podpredsednika Trimarchija in za tajnika Veronesija.

Nocoj se je sestalo tudi vodstvo PSI, ki je obravnavalo opcije Nennija, ki je bil izvoljen v Milanu, Palermu in Rimu, ter senatorjev Papalie in Lussuja, ki so bili izvoljeni v poslansko zbornico in v senat. Za Lussuja je že gotovo, da bo optiral za senat, medtem ko še ni nič sklenjeno glede Nennija, ki bi ga moral nadomestiti Malagugini v Milanu, Musoto v Palermu in Loredi v Rimu. Tudi za Papalio niso še ničesar sklenili. Vodstvu je poročal poslanec Corona o volitvah predsedstev obeh parlamentarnih domov ter povedal, kakšni sporazumi so bili sklenjeni z ostalimi strankami.

Danes se se je sestalo tudi monarhistično vodstvo, ki je obravnavalo poraz svoje stranke na volitvah. Saragat pa je obiskal Montecitorio, kjer je že vse pripravljeno za jutrišnje prvo zasedanje parlamenta, in na vprašanje novinarjev, kaj misli o krizi vlade, ki bo nastala z odstopom Fanfanija, odgovoril, da po njegovem krize ne bo težko rešiti, sodeč po razgovorih, ki jih je imel v teh dneh z raznimi voditelji strank ter da zaradi tega kriza ne bo dolgo trajala. Ko so ga novinarji vprašali, ali bodo nastale težave glede programa nove vlade, zlasti če bo vlada začasna, in zaradi tega njen značaj ne bo mogel biti programatičen, je Saragat izjavil, da taka težava sploh ne obstaja, kajti «program je tu in zaradi tega bo tudi vlada programatična». Ko so ga novinarji končno vprašali, kaj misli glede vodstva nove vlade, je dejal: «Iz tistega, kar lahko povzamem iz razgovorov z ostalimi voditelji, je mož tukaj; toda odločitev o tem pripada krščanski demokraciji in nato predsedniku republike.»

Iz Washingtona je prišla vest, da ameriški vladni krogi niso še ničesar sklenili glede načina potovanja predsednika Kennedyja v Italijo, vendar pa dopuščajo, da je obisk Rima in s tem tudi Vatikana povsem možen. Neki predstavnik vlade ZDA je poudaril, «da so razni činitelji spremenili položaj v primerjavi s položajem pred dvema tednoma, ko je bilo rečeno, da bo Kennedy obiskal samo severno Italijo. Kennedy je namreč v teh dneh pod hudim pritiskom katoliških in tudi liberalnih krogov, da bi obiskal Rim, zlasti pa Vatikan, kjer bi se srečal s papežem Janezom XXIII.

Papež je danes podpisal apostolsko pismo *«Magnifici eventus»*, naslovljeno na škofe slovanskih narodov ob priliki enajste stoletnice prihoda Cirila in Metoda na Moravsko. Datum pisma je 11. maj 1963, ko praznujeta oba svetnika po bizantinsko-slovanskem obredu svoj god. Pismo je razdeljeno na dva dela. V prvem so našteti glavni dogodki iz življenja obeh bratov, zlasti pa njuno poslanstvo med Slovani. V drugem delu pa papež postavlja oba svetnika za vzgled, zlasti sedaj, ko še vedno trajajo — čeprav prekinjena — dela vatikanskega koncila.

Konferenca v Adis Abebi

ADIS ABEBA, 14. — Jutri se bo v Adis Abebi začela pripravljalna konferenca zunanjih ministrov neodvisnih držav Afrike. Odprl jo bo etiopski zunanji minister. Po izvolitvi predsednika in po tajni seji bo sledila javna seja, na kateri bodo razpravljali o postopku. Razen tega bodo ustanovili poseben odbor, ki bo imel nalogo pripraviti dnevni red konference.

V četrtek bo tajna seja. Ministri bodo glasovali o dnevnem redu, nakar bo govoril etiopski predstavnik, in sledila bo splošna diskusija.

TOKIO, 14. — Japonsko zunanje ministrstvo je danes protestiralo pri sovjetskem poslaništvu, ker je Sovjetska zveza napovedala preizkušanje svojih raket na Pacifiku. Japonsko zunanje ministrstvo izreka obžalovanje zaradi teh poskusov, «ki brez vsakega razloga kršijo pravico drugih držav, da uporabljajo pomorske poti.»

Tito in Naser na obisku v Sloveniji Danes se bosta vrnila na Brione

Odhod jugoslovanske delegacije na konferenco ministrov GATT v Ženevo

BEOGRAD, 14. — Predsednik ZAR Naser je danes s svojimi sodelavci v spremstvu predsednika Tita, Edvarda Kardelja, Mijalka Todorovića, Koče Popovića in drugih jugoslovanskih visokih osebnosti odpotoval na kratek obisk v Slovenijo. Na vsej poti, posebno v Labinu, Lovranu, Opatiji, na Reki, v Ilirski Bistrici, Postojni, Ljubljani in Kranju je prebivalstvo toplo pozdravljalo oba predsednika.

V Ilirski Bistrici so visokega gosta pozdravili množica ljudstva in najvišji zastopniki republike Slovenije Miha Marinko, Ivan Maček in Viktor Avbelj, ki so se pridružili spremstvu predsednika Tita in Naserja, ter zastopniki krajevnih oblasti. Okrog poldne sta predsednika s svojim spremstvom prispela na Brdo pri Kranju, kjer je Tito priredil kosilo svojemu gostu in njegovim sodelavcem. Zvečer je Tito s soprogo Jovanko priredil sprejem na Brdu pri Kranju. Kot se predvideva, bosta Tito in Naser jutri dopoldne obiskala Ljubljano in se zvečer vrnila na Brione.

Med sinočnjo večerjo na Brionih sta Tito in Naser izmenjala zdravici. Predsednik Tito je poudaril, da so si na vseh dosedanjih sestankih in razgovorih prijateljsko izmenjali misli in da so ti sestanki bili ne le plodni in koristni za medsebojno sodelovanje, temveč so tudi pomenili prispevek k naporom za utrditev miru na svetu. Tito je poudaril enakost oziroma podobnost pogledov med Jugoslavijo in ZAR na razna mednarodna vprašanja in ugotovil, da je dosanjni svet drugačen od tistega iz časov njunih prvih sestankov; medtem se je ne le povečalo število neodvisnih držav, temveč se je razširil krog in povečal ugled nevezanih držav, med katere spadata tudi Jugoslavija in ZAR. Danes tudi velike sile drugače in pozitivno gledajo na politiko aktivne miroljubne koeksistence. To zboljšuje pogoje za krepitev konstruktivnosti obeh držav in za uveljavljanje načel v mednarodnih odnosih, katerih se obe državi že delj časa držita. «Jugoslavija se bo, je poudaril Tito, tudi v bodoče zavzemala za take mednarodne odnose, ki bodo zagotovili napreden razvoj človeštva, enakopravno sodelovanje med državami in pravico vsakemu narodu, da samostojno izbira svojo pot. Ta načela so bila uzakonjena tudi v novi ustavi Socialistične federativne republike Jugoslavije.»

Tito je dalje ugotovil, da čeprav danes z nekim olajšanjem in optimizmom gledamo na razvoj dogodkov na svetu, «ne smemo opustiti naporov, dokler traja oboroževalna tekma, dokler ne dosežemo sporazuma o najvažnejših mednarodnih vprašanjih, predvsem o vprašanjih, kot so prepoved jedrskih poskusov, ustanovitev nejedrskih področij in druga.» Maršal Tito je dalje poudaril potrebo dajanja pomoči državam v borbi za neodvisnost in je izrazil prepričanje, da bo bližnja konferenca najvišjih zastopnikov afriških držav v Adis Abebi prispevala k enotnosti in boljšemu medsebojnemu razumevanju afriških narodov in držav in da bo velikega pomena v naporih za miroljubno reševanje mednarodnih vprašanj. Na koncu svoje zdravice je Tito izjavil, da Jugoslavija z velikimi simpatijami spremlja borbo arabskih narodov za enotnost in napreden razvoj in da pozdravlja zgodovinski sklep o ustanovitvi federacije med ZAR, Irakom in Sirijo ter je zaželel ZAR nadaljnje uspehe v njenih naporih za blaginjo in srečnejšo prihodnost ljudstva.

V odgovoru na zdravico je Naser poudaril, da prijateljstvo med Jugoslavijo in ZAR temelji na trdni osnovi, ki nudi široko področje za medsebojno sodelovanje. Poudaril je dalje, da so bili vsi sestanki med državniki obeh držav v zadnjih desetih letih zelo koristni za utrditev medsebojnega sodelovanja in so omogočili, da se je dosegla najvišja stopnja razumevanja med obema državama in so se postavili trdni temelji svetovnemu miru. Enakost pogledov na mednarodna vprašanja je rezultat trdnih odnosov in prijateljstva, ki vežejo oba naroda. Naser se je pridružil Titovim besedam o potrebi povečanja naporov za rešitev nerešenih mednarodnih vprašanj ter likvidacijo kolonializma in neokolonializma in je izrazil upanje, da bo konferenca v Adis Abebi utrdila odnose med afriškimi državami in narodi. Ob zaključku je Naser v svojem imenu in v imenu arabskega ljudstva izrazil spoštovanje in občudovanje do jugoslovanskih narodov in predsednika Tita osebno ter je zaželel Titu in jugoslovanskim narodom popoln uspeh v njihovih naporih za boljšo in srečnejšo prihodnost.

Danes je odpotovala z letalom v Ženevo na konferenco ministrov za zunanjo trgovino držav članic GATT jugoslovanska delegacija, ki jo vodi član izvršnega sveta Sergej Kraigher. Pred odhodom iz Beograda je Kraigher izjavil, da je ta konferenca zelo važna, ker bodo na njej obravnavali važna vprašanja, ki so poglavitne važnosti za trajen razvoj svetovnega gospodarstva in mednarodne trgovine. Kraigher je poudaril, da je še posebno značilno to, da bodo na konferenci proučili vprašanje razvoja nezadostno razvitih držav in odstranjevanja ovir za izvažanje proizvodov držav v razvoju, da se poveča njihov devizni dohodek. Kraigher je med drugim poudaril, da je važnost konference ministrov za zunanjo trgovino v tem, ker se začenja prav v času priprav za svetovno konferenco o trgovini in razvoju. «Pričakujemo, je rekel Kraigher, da bo konferenca ministrov za zunanjo trgovino postavila ugodnejše pogoje, da bi se GATT spremenil v mednarodno organizacijo, ki bi bila sposobna proučevati probleme trgovine vseh držav ne glede na njihove razlike v družbenih sistemih in stopnjo njihovega gospodarskega razvoja.»

B. B.

Kuvajt sprejet v OZN kot 111. država članica

V Ženevi se nadaljujejo razgovori o «rdečem telefonu»

NEW YORK, 14. — Kuvajt je bil danes sprejet v OZN kot 111. država članica.

Skupščina se je sestala na iztednem zasedanju ter razpravljala o finansiranju operacij OZN v Kongu in Palestini. V začetku so sprejeli tunizijski predlog, naj bo pakistanski predstavnik Zafrulah Kan predsednik tudi tega izrednega zasedanja.

Sprejeli so nato dnevni red, ki je določal tudi sprejem Kuvajta v OZN. Sprejem je priporočal Varnostni svet 6. maja. Skupščina je soglasno odobrila zadevno resolucijo, ki so jo predložile Jordanija, Saudova Arabija, Kostarika, Ekvador, Gvineja, Madžarska, Indija, Irska, Liberija, Pakistan, Sierra Leone, Somalija, Sudan in Tunizija.

Kar se tiče finansiranja operacij OZN, je skupščina soglasno sklenila, da predloži zadevo proračunskemu odboru v nadaljnje proučevanje.

V Ženevi je začel danes delo pododbor strokovnjakov OZN, ki razpravlja o tehničnih in znanstvenih vprašanjih v zvezi z miroljubnim uporabljanjem vesolja. V pododboru so strokovnjaki 28 držav članic OZN.

V Ženevi so imeli danes nov sestanek tudi ameriški in sovjetski strokovnjaki, ki se posvetujejo o določitvi neposredne povezave no teleprinterju med Moskvo in Washingtonom. Današnji sestanek je trajal dve uri; ponovno se bodo sestali v četrtek.

DANES

Danes se bodo prvič sestali novoizvoljeni poslanci in senatorji ter izvolili predsedstvi, tajništvi in kvestorje obeh predstavniških domov na Montecitoriu in v palači Madama. Hkrati bo danes ali najpozneje jutri odstopila Fanfanijeva vlada, in vprašanje nove vlade se bo postavilo v vsej svoji odločnosti, zlasti pa vprašanje njenega novega predsednika, glede katerega vlada precej splošno prepričanje, da ne bo več prof. Amintore Fanfani, temveč sedanji politični tajnik krščanske demokracije Aldo Moro.

Od ostalih dogodkov v svetu je bila najbolj zapažena enodnevna odložitev izstrelitve ameriškega kozmonavta v tir okrog Zemlje, okrog katere bi moral napraviti 22 krogov in se spustiti nekje sredi Tihega oceana. Polet so odložili zaradi okvare na radarskih napravah na Bermudih.

Med političnimi novicami pa je najbolj zanimiva vest, da bo sestanek med predstavniki kitajske KP in KP Sovjetske zveze 5. julija v Moskvi, tako kot je predlagala sovjetska vlada.

S precejšnjim zanimanjem je bila v svetu sprejeta tudi vest, da je Hruščov včeraj sprejel na razgovor glavnega ravnatelja velikega zahodnonemškega jeklarskega kompleksa «Krupp» Bertholda Beitza, ki je prišel v SZ na vabilo sovjetskega ministra za zunanjo trgovino.

Važen dogodek je bil včeraj tudi na sedežu Organizacije Združenih narodov v New Yorku, kjer je skupščina Združenih narodov na svojem izrednem zasedanju sprejela med svoje članice Kuvajt. OZN bo imela odsiej 111 članic.

V državi Alabama, v ZDA, je bilo včeraj po nedeljskih incidentih zaradi rasističnih atentatov vse mirno. V Birminghamu sta se nastanila dva generala s tridesetimi častniki zvezne vojske, da pripravijo naglo intervencijo v primeru potrebe. Pastor Martin Luther King pa skupno z drugimi črnskimi voditelji hodi po mestu ter miri črnce, naj se ne poslužujejo nasilja.

V ČSSR so razrešili funkcij C. Bacileka, člana prezidija CK in prvega tajnika KP Slovaške ter B. Kohlerja, tajnika CK KP ČSSR zaradi kršitve socialistične zakonitosti med leti 1949 in 1954. Hkrati so sporočili, da bodo civilno in pravno rehabilitirali tiste funkcionarje vlade in partije, ki so bili neupravičeno obsojeni na političnih procesih, pri čemer pa se ne omenja bivši tajnik KP ČSSR Rudolf Slansky, ki je bil usmrčen kot «sovražnik partije, titoist, sionist in zahodni vohun»; vendar pa se zdi, da bodo rehabilitirali bivšega zunanjega ministra Klementisa, ki je bil skupno s Slanskym usmrčen.

Danes bo zelo važen dan za neodvisne države Afrike, katerih zunanji ministri se bodo sestali na pripravljalni konferenci v Adis Abebi.

Cooperjev polet v vesolje odložen na danes zaradi okvare na radarju na Bermudih

Še prej pa so morali prekiniti štetje, ker ni deloval Dieselov motor za premikanje stolpa ob raketi - Astronavt je čakal nad štiri ure v kabini

CAPE CANAVERAL, 14. — Odhod astronavta Cooperja v vesolje je bil odložen za 24 ur, ker so zadnji trenutek ugotovili, da radarske naprave na Bermudih, ki bi morale slediti poletu vesoljske kabine, ne delujejo.

Radarske naprave na Bermudih so poglavitne važnosti za varnost pilota. Te naprave morajo namreč slediti letenju vesoljske kabine, da se ugotovi, ali gre vse po določenem načrtu. Odložitev so sporočili 12 minut pred trenutkom, ki je bil določen za odhod, potem ko je astronavt Cooper ostal zaprt v kabini štiri ure in 19 minut.

Za sedaj napovedujejo za jutri ugodno vreme. Voditelj za operacije je izjavil, da je izstrelitev vesoljske kabine določena za jutri s pogojem, da bodo radarske naprave na Bermudih zadovoljivo delovale. Če bodo kabino izstrelili jutri, se bo to zgodilo med 14. in 16.30 po srednjeevropskem času. Medtem so tehniki začeli izpraznjevati iz rakete tekoči kisik.

Končna faza vzvratnega štetja se je začela opolnoči, t. j. ob 6. zjutraj po srednjeevropskem času. Cooperja so zbudili ob 8 zjutraj, nakar je pozajtrkoval, in pregledal ga je zdravnik. Ob 10.10 so štetje prekinili za običajne preglede; prekinitev je trajala 90 minut. Astronavt Cooper je prispel na kraj, kjer je bila raketa «Atlas» s satelitom, ob 11.23; ob 11.35 je vstopil v kabino, ki so jo hermetično zaprli. Ob 11.40 se je štetje nadaljevalo in je bilo spet prekinjeno ob 13. uri po srednjeevropskem času, ker so nastale motnje pri delovanju Dieselovega motorja, ki premika stolp ob raketi. Razen tega se je pretrgala žica, po kateri se dobavlja električna energija kabini ves čas do njene izstrelitve. V gorivu Dieselovega motorja so našli sledove vode in peska. Zato so morali ves rezervoar izprazniti in očistiti. Zaradi tega se je odhod zavlekel za drugi dve uri, tako da so določili na 16.09. Ko so pri štetju prišli do «manj 50 minut», so odstranili stolp od rakete. Ko je manjkalo 35 minut, so začeli napolnjevati tekoči kisik v rezervoarje «Atlasa», toda ko je manjkalo še 43 minut, je prišlo sporočilo, da radarske naprave na Bermudih ne delujejo redno. Vendar so se priprave nadaljevale v upanju, da bodo uspeli pravočasno izvršiti vsa popravila. Ker tega niso uspeli, so se odločili za odložitev izstrelitve.

Glavni podatki v zvezi s poletom Cooperja so: Nosilna raketa «Atlas» s potisno silo 163.300 kilogramov. Kabina je vrste «Mercury», in dali so ji ime «Faith Seven» (Zaupanje sedem). Nosilna raketa in kabina sta dolgi 39 metrov. Teža rakete in kabine znaša 117 ton. Teža kabine ob njenem pristanku na morju znaša 900 kg. Za nosilno raketo «Atlas» bodo uporabili 32 ton kerosena in 72 ton kisika. Raketa «Atlas» je sestavljena iz več kakor tristo tisoč različnih delov. Določeno je, da bo kabina napravila 22 krogov okoli Zemlje v 34 urah in 19 minutah. Astronavt se bo hranil s hrano v cevkah in delno tudi s trdo hrano.

Namen poskusa je zbrati podatke o učinkih dolgotrajne breztežnosti na človeški organizem ter podatke o obnašanju pilota in njegovega vozila. Dalje nameravajo zbrati podatke o vidljivosti v vesolju, kot pripravo za srečanje dveh vesoljskih kabin v vesolju, kakor tudi podatke o opazovanju odseva svetlobe na horizontu in o opazovanju zvezd, da bi se med vesoljskim potovanjem mogli eventualno orientirati po njih.

Cooper bo moral med svojim poletom izvršiti številna opazovanja. Med drugim bo moral opazovati majhen satelit, ki bo oddajal svetlobo v presledkih in ki ga bo spustil iz kabine na tretjem tiru okoli Zemlje. Razen tega bo iz kabine spustil barvan balonček, da zbere podatke o zaviralnem učinku v skrajno razredčeni atmosferi. Napraviti bo moral tudi več fotografskih in filmskih posnetkov.

Cooper je najmlajši od sedmih astronavtov načrta «Mercury». Ima 36 let, je poročen in ima dve hčerki.

Astronavt Glenn daje nasvete Cooperju

Hruščov sprejel B. Beitza

MOSKVA, 14. — Hruščov je sprejel danes na razgovor glavnega ravnatelja velikega nemškega jeklarskega kompleksa «Krupp» Bertholda Beitza, ki je prišel na obisk v Sovjetsko zvezo na vabilo sovjetskega ministra za zunanjo trgovino. Razgovor je trajal dve uri in pol; navzoč je bil samo tolmač. Beitz ni hotel povedati podrobnosti o razgovoru.

KENNEDY SE POSVETUJE O POLOŽAJU V ALABAMI

Zvezna vojska v pripravljenosti za morebiten nastop v Birminghamu

Pastor King poziva črnce, naj na izzivanja belcev ne odgovarjajo z nasiljem

WASHINGTON, 14. — Predsednik Kennedy se je danes razgovarjal o položaju v Birminghamu s številnimi voditelji demokratske stranke v kongresu. V Birminghamu pa je predsednik odbora belcev, ki se je pogajal za premirje s črnci, izjavil da bo premirje razveljavljeno, če bo prišlo v mestu do novih spopadov. Na splošno pa izražajo optimizem glede nadaljnjega razvoja.

Guverner države Alabame Wallace pa je poslal novo brzojavko Kennedyju in ponovil, da je pošiljatev zveznih čet v Alabamo nezakonita.

Preteklo noč je prišlo do novih manjših incidentov med belci in črnci, vendar pa je bilo danes vse mirno. Po ulicah Birminghama kroži veliko število policajev. Blizu mesta se je utaborilo tri tisoč zveznih vojakov, ki so pripravljeni, da nastopijo vsak trenutek, če dobijo tak ukaz iz Washingtona.

Včeraj je nad dva tisoč črncev navdušeno sprejelo z vzkliki «Svoboda, svoboda» bivšega svetovnega prvaka v boksu Pattersona in igralca baseballa Robinsona. Oba črnska prvaka sta prišla z letalom iz New Yorka in sta govorila na dveh velikih zborovanjih, ki so ju organizirali črnci v Birminghamu.

Medtem pa je pastor Martin Luther King, skupno z drugimi črnskimi voditelji, včeraj in danes ves dan hodil po mestu ter v lokalih miril črnce, naj se ne poslužujejo nasilja, ker akcija, ki jo črnci vodijo, sloni na nenasilju. V mestu sta se nastanila dva generala s tridesetimi častniki zvezne vojske, da pripravijo naglo intervencijo vojske v primeru potrebe. V Birminghamu so tudi predstavniki pravosodnega ministrstva, ki imajo nalogo opazovati razvoj dogodkov.

Do incidentov med belci in črnci je prišlo tudi v Nashvillu v državi Tennessee. Skupina 200 belcev je napadla skupino črncev s kamenjem in z drugimi predmeti. Nastopila je takoj policija.

Klementis bo rehabilitiran?

PRAGA, 14. — Centralni komite KP ČSSR je objavil uradno sporočilo o svojem zasedanju 3. in 4. aprila letos, v katerem pravi, da je bil član prezidija CK in prvi tajnik KP Slovaške C. Bacilek razrešen svojih funkcij. Razen tega je bil razrešen svojih funkcij tajnik CK KP ČSSR B. Kohler. Bacilek je bil notranji minister med procesom proti Slanskemu in Klementisu. Njegov naslednik Dubcek je na zasedanju centralnega komiteja predložil poročilo o zaključkih komisije, ki je imela nalogo izvesti preiskavo o dejavnosti v dobi kulta osebnosti v ČSSR.

Tudi Kohler je zavzemal važna mesta v centralnem komiteju med procesom proti Slanskemu.

Češkoslovaški tisk objavlja danes na prvi strani poročilo centralnega komiteja o spremembah v vodstvu stranke. Glasilo stranke «Rude pravo» piše, da je «nepristranski pregled delovanja v razdobju 1949-54, ko je prišlo do kršitev socialistične zakonitosti, omogočil rešitev «vseh vprašanj, ki so povezana s političnimi procesi proti nekaterim funkcionarjem partije in vlade». List pravi, da bo državno pravdništvo predložilo vrhovnemu sodišču «predloge za revizijo, katerim bo sledila civilna in pravna rehabilitacija funkcionarjev vlade in partije, ki so bili neupravičeno obsojeni na političnih procesih». List javlja, da bodo vsi rehabilitirani spet sprejeti v partijo.

V člankih omenjenega lista ni omenjen bivši tajnik KP Rudolf Slansky, ki je bil usmrčen kot «sovražnik partije, titoist, sionist in zahodni vohun». Zdi pa se, da nameravajo rehabilitirati bivšega zunanjega ministra Vladimira Klementisa, ki je bil usmrčen skupno s Slanskym pod obtožbo, da je «imperialist in sovražnik partije».

Danes poteče mandat Duvaliera

SAN DOMINGO, 14. — V San Domingu je član začasne vlade Haitija v izgnanstvu izjavil, da pripravlja njegova organizacija invazijo Haitija, ki bo izvršena verjetno še letos. Dodal je, da bo prišlo neizbežno do prelivanja krvi v prvih urah po padcu Duvaliera in dokler ne bo vojska vzpostavila reda.

V Washingtonu je predstavnik ameriškega državnega departmaja na tiskovni konferenci na vprašanje, ali bodo ZDA priznavale vlado Haitija predsednika Duvaliera tudi po 15. maju, odgovoril, da se o tem sedaj posvetujejo z vladami nekaterih latinskoameriških držav. Te vlade so hotele prekiniti diplomatske odnose s Haitijem in priznati vlado Haitija v izgnanstvu, ki je bila prejšnji teden ustanovljena v Portoriku. V Washingtonu pa poudarjajo, da ne mislijo priznati te vlade.

Venezuela je nocoj sklenila prekiniti diplomatske odnose s Haitijem od jutri dalje.

LEOPOLDVILLE, 14. — Načelnik kongoške vojske general Mobutu bo prišel od 19. do 21. maja na uraden obisk v ZDA, kamor ga je povabil general Taylor. Ni izključeno, da bo Mobutu obiskal zatem tudi Kanado in Belgijo.

Aretirani v Zahodni Nemčiji štirje dopisniki agencije ADN

Preiskave pri zahodnonemških časnikarjih v drugih mestih - Dolžijo jih vohunstva, vendar pa gre predvsem za skrb, da preprečijo razkrinkanje bivših nacistov

BONN, 14. — Pravosodno ministrstvo Zahodne Nemčije je javilo, da so preteklo noč aretirali štiri vzhodnonemške časnikarje, ki jih obtožujejo vohunstva. Policija je izvršila preiskavo v prostorih, kjer ima sedež predstavništvo vzhodnonemške tiskovne agencije ADN, ter je zaplenila več dokumentov.

Preiskave so izvršili tudi v Hannovru, Hamburgu, Duesseldorfu, Dortmundu, Muenchenu in v zahodnem Berlinu

V Bonnu je državni pravdnik zaslišal tudi štiri zahodnonemške časnikarje, ki so dopisniki vzhodnonemških časopisov

Do večera ni bilo moč natančno zvedeti o številu časnikarjev, ki so jih aretirali in pridržali na policiji. Govori se, da gre za dvanajst ljudi, in sicer: štiri so aretirali v Bonnu, štiri v zahodnem Berlinu, tri v Muenchenu, enega pa v Hamburgu. Druge štiri, ki so jih aretirali v Duesseldorfu, pa so baje izpustili po kratkem zaslišanju.

Kakor poroča vzhodnonemška agencija ADN, je med aretiranimi v Muenchenu tudi Horst Schaefer, ki je dopisnik številnih časopisov, med katerimi tudi italijanskega časopisa «Paese sera».

Ista agencija javlja, da je v zahodnem Berlinu policija izvršila v prvih jutranjih urah preiskavo v stanovanjih sedmih predstavnikov tiska in radia Vzhodne Nemčije ter zaplenila številne dokumente. Hišo, kjer stanuje dopisnik ADN v zahodnem Berlinu, je v zgodnjih jutranjih urah obkolilo veliko število policajev, ki so več ur brskali po predalih v uradu in v stanovanju. Šef dopisniškega urada Eberhard Schmidt je bil odpeljan na policijo, kjer so ga dolgo zasliševali ter so ga nato odpeljali na sedež kriminalne policije, kjer so mu odvzeli prstne odtise. V stanovanju dopisnika vzhodnoberlinskega radia Petra Neuhofa so zaplenili važne dokumente, ki se tičejo dejavnosti zahodnonemškega državnega podtajnika Globkeja v nacistični dobi ter dejavnost številnih nacističnih sodnikov, ki so še v službi v Zahodni Nemčiji. Policija je zaplenila tudi dnevnik očeta omenjenega časnikarja, ki je bil pod nacistično Nemčijo v koncentracijskem taborišču Sachsenhausen, kjer je umrl.

5. julija v Moskvi začetek razgovorov med SZ in Kitajsko

PEKING, 14. — Agencija Nova Kitajska je javila, da se bodo razgovori med kitajsko in sovjetsko komunistično stranko začeli 5. julija v Moskvi. Član tajništva KP Kitajske Jang Šang Kung je sprejel danes sovjetskega poslanika Červonenka in mu sporočil, da centralni komite njegove stranke sprejema sovjetski predlog, naj bi se razgovori začeli 5. julija. Kakor je znano, je centralni komite KP SZ poslal v Peking pismo in predlagal Maocetungu, naj bi prišel v Moskvo na razgovore; če pa to ne bi bilo mogoče, naj bi prišla v sovjetsko prestolnico okoli 15. maja kitajska delegacija na visoki ravni. Cuenlaj se je 9. maja sestal s Červonenkom in je določil dva kitajska predstavnika za moskovske razgovore ter predlagal, naj bi ti bili sredi junija. Sovjetska vlada je pozneje predlagala odložitev razgovorov na 5. julija, kar so v Pekingu sprejeli. Kakor so včeraj javili, je bilo plenarno zasedanje CK KP SZ, ki je bilo določeno na 28. maja, odloženo na 18. junija.

Umrl je francoski pisatelj Pierre Courtade

PARIZ, 14. — Danes je v starosti 48 let umrl v Parizu francoski pisatelj in časnikar Pierre Courtade, ki je bil ena najvidnejših osebnosti v francoski komunistični stranki. Leta 1959 je bil izvoljen za člana centralnega komiteja KP Francije. Od leta 1960 do 1962 je bil dopisnik za «Humanite» iz Moskve.

Napisal je več romanov, od katerih je bil zadnji «La place rouge» (1962), ki velja delno za njegovo avtobiografijo.

Sestanek Franco-Salazar

LIZBONA, 14. — Predsednik portugalske vlade Antonio Oliveira Salazar je odpotoval danes v Merido v Španiji, kjer se bo jutri sestal z generalom Francom. Ta je prispel že danes v Merido, kjer bo čakal Salazarja, ki ga spremlja tudi portugalski zunanji minister.

ZADNJE ŠPORTNE VESTI

Svetovno prvenstvo v košarki

ZDA-Italija 87:77

RIO DE JANEIRO, 14. — V tretjem dnevu svetovnega prvenstva v košarki so se tekme končale kakor sledi:

Skupina A (v Sao Paulu): MEHIKA - ARGENTINA 84:82 (43:53)

ZDA - ITALIJA — 87:77.

Skupina B (v Belo Horizonte): FRANCIJA - KANADA 79:57

Skupina C (v Curitibi): JAPONSKA - PERU 60:50.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27.5, najnižja 17.1, ob 19. uri 21.7; zračni tlak 1010 raste, veter 11 km severovzhodnik, vlage 41 odst., nebo 8/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 11.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 15. maja
Zofija
Sonce vzide ob 4.35 in zatone ob 19.28. Dolžina dneva 14.53. Luna vzide ob 0.33 in zatone ob 9.58
Jutri, ČETRTEK, 16. maja
Janez Nep.

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA POKRAJINSKEGA SVETA

Svetovalci zahtevajo odločnejše korake da se prepreči zapora «Esso-Standard»

Ing. Pečenko je poudaril dolžnost pokrajinske uprave, da tiska tudi v slovenščini za šole statut dežele Furlanija-Julijska krajina in zahteval intervencijo pokr. uprave proti razlastitvam pri Sv. Ani

Sinočnja seja tržaškega pokrajinskega sveta je bila posvečena vprašanjem svetovalcev in navadnim upravnim zadevam. V začetku seje je predsednik dr. Delise odgovoril na vprašanje, ki ga je svoj čas predložil odboru socialdemokratski svetovalec dr. Fogher v zvezi z delovanjem pokrajinskega protituberkuloznega konzorcija in skermografskega centra. Predsednik je dal svetovalcu obširen odgovor in mu navedel podatke o številu obolenj za tuberkulozo ter o številu tuberkuloznih bolnikov v naši pokrajini.

Nato je odbornik Decarli odgovoril na vprašanje misovskega svetovalca inž. Chiandussija, ki je vprašal, ali je odboru znano, da namerava družba «Esso Standard» zapreti čistilnico v Trstu. Odbornik je dejal, da se je odbor zanimal za to vprašanje, za katero se je zanimal tudi vladni komisar dr. Mazza. Povedal je, da je ravnatelj čistilnice «Esso Standard» v Trstu pojasnil vladnemu komisarju, da ima to podjetje zelo zastarele naprave, ki ne ustrezajo več sodobni predelavi naftnih proizvodov. Nadalje je inž. Candus dejal, da je družba proučila položaj podjetja in da je ugotovila, da v Trstu ni primerno obnoviti naprav za proizvodnjo bencina in drugih lahkih petrolejskih derivatov, češ da je tukajšnji trg že zasičen s temi proizvodi. Zato, je pojasnil inž. Candus, se je družba odločila, da bo z manjšimi stroški preuredila naprave za predelavo italijanske, zlasti sicilske surove nafte v razne manjvredne proizvode. Hkrati pa je zagotovil, da ne bodo odpustili nobenega uslužbenca.

Inž. Chiandussi je dejal, da ga odgovor ne more zadovoljiti, ker zagotovitev, da ne bodo odpustili nobenega delavca, pomeni, da bodo s tem samo začasno podaljšali življenje podjetja, ker bo usahnilo samo od sebe s postopnim odhodom iz podjetja upokojenih delavcev, saj že dalj časa niso zaposlili nobenega novega delavca.

Komunistični svetovalec prof. Sema je v tej zvezi poudaril, da je to vprašanje zelo resno za mestno gospodarstvo. Ugotovil je, da tako krajevne kot tudi državne oblasti niso dovolj odločno posegle v zadevo in da je treba še nadalje vztrajati, da se prepreči zapora tega podjetja.

Zvedeli smo tudi, da je baje ravnatelj čistilnice «Esso Standard» v izjavah, ki jih je dal nekemu uradniku podjetja, celo zanikal to kar je zagotovil vladnemu komisarju in da obstaja nevarnost, da bodo podjetje zaprli prej kot se predvideva.

Odbornik Corberi pa je na predloženo vprašanje glede zimskega ribolova na vleko v Miljskem zalivu, ki ga je postavil republikanski svetovalec Fragiacomo, dejal, da je pokrajinska uprava posredovala pri pristojnih oblasteh, da odločno nastopijo proti temu lovu, ki povzroča škodo miljskim ribičem. Pomorske nadzorne oblasti so že prijele nekaj čolnov, ki so pozimi ribarili z vleko in jim naložile stroge globe.

Zatem je svetovalec PSI inž. Pečenko opozoril predsednika, da je 21. aprila prečital v našem listu pismo, ki so ga dijaki slovenskega znanstvenega in klasičnega liceja ter trgovske akademije poslali pokrajinskemu predsedniku, v katerem so ga zaprosili, naj bi jim na osnovi člena 3 ustave in člena 3 deželnega posebnega statuta poslal tekst posebnega statuta avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine v slovenščini. Zato je inž. Pečenko vprašal predsednika, ali je sprejel to željo slovenskih dijakov in ali je kaj ukrenil, da bi zadovoljil njihovi želji. Pri tem moramo povedati, da je pokrajinska uprava poslala vsem višjim srednjim šolam v Trstu (tudi slovenskim) tekst omenjenega posebnega statuta samo v italijanščini.

Dr. Delise je dejal, da je na to pismo odgovoril tako, kot je že svoj čas odgovoril na podobno vprašanje, ki ga je zastavil na eni od preteklih sej komunistični svetovalec Colli, in sicer, da je statut državni zakon in da pokrajinska uprava ne more ponatisniti avtentičnega teksta posebnega statuta drugače kot v italijanščini. Predsednik je nato dejal, da je predlagal dijakom in ravnateljem višjih slovenskih šol, naj sami prevedejo statut v slovenščino, nakar jim ga bo pokrajinska uprava tiskala. Nadalje je dejal, da so mu ravnatelji odgovorili, da se strinjajo s tem predlogom in da so mu sporočili, da je list «Matajur» objavil dober prevod statuta, ki naj bi ga pokrajinska uprava ponatisnila za slovenske dijake.

Svetovalec inž. Pečenko se ni zadovoljil s tem odgovorom in je poudaril, da imajo slovenski dijaki, tako kot tudi vsa slovenska narodna skupnost v Italiji, pravico, da se z njimi ravna kot z enakopravnimi državljani. Zato bi bila dolžnost pokrajinske uprave, da bi sama pravočasno poskrbela tudi za slovenski prevod statuta za slovenske dijake.

Poleg tega je inž. Pečenko vprašal predsednika, ali je pokrajinska uprava poskrbela za črtanje dodatnega kmetijskega davka vsem kmetom, ki jih je lani suša hudo prizadela. Predsednik je odgovoril, da bo pokrajina to storila potem, ko bo državna uprava črtala omenjenim kmetom kmetijski davek in da je pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo že poslalo državnemu davčnemu uradu seznam prizadetih kmetov. Nadalje je inž. Pečenko še vprašal, ali je pokrajinska uprava posredovala pri tržaški občini glede nameravane razlastitve kmetijskih zemljišč pri Sv. Ani. Zagotovili so mu, da so občini sporočili sklep pokrajinske kmetijske komisije, ki se je izrekla v korist prizadetih kmetov.

Komunistični svetovalec Sema pa se je zavzel za tržiške delavce, ki so jih premestili iz tržiške v tržaško ladjedelnico Sv. Marka. Dejal je, da so ti delavci prizadeti, ker delajo daleč od svojega doma in da jim je treba zagotoviti delo v Tržiču. Odbornik Savona mu je dejal, da so sedaj v teku razgovori na Intersindu, da se tem delavcem priznajo nekatere ugodnosti, da ne bodo toliko prizadeti.

Po končanih vprašanjih je pokrajinski svet sprejel vrsto upravnih sklepov, med katerimi je tudi sklep o najemu 250 milijonov lir posojila pri Tržaški hranilnici za gradnjo centraliziranih ogrevalnih naprav v umobolnici pri Sv. Ivanu. Ob odobritvi sklepa o podaljšanju najemne pogodbe z občino za šolske prostore slovenskih višjih srednjih šol, je odbornik Sferco povedal, da je že skoraj gotovo, da bo nova zgradba za slovenske višje šole končana prihodnjega septembra in da se bodo slovenski dijaki z novim šolskim letom lahko preselili v nove šolske prostore.

NA PREDSINOČNJI SEJI V NABREŽINI

Devinsko-nabrežinski obč. svet začel razpravo o proračunu

Proračun predvideva 92 milijonov lir dohodkov in 136 milijonov lir izdatkov - Preureditev pokrajinske ceste Občine-Nabrežina-Sesljan

V ponedeljek je bila redna seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, ki je po nekaterih poročilih župana zažel z razpravo o občinskem proračunu za letošnje leto. Proračun, ki ga občinski odbor predlaga v odobritev občinskemu svetu, predvideva skupno 92.253.067 lir rednih dohodkov in 136.986.947 lir izdatkov. Razliko med dohodki in izdatki v znesku 44.733.880 lir naj bi krili z državnim prispevkom. Razprava o občinskem proračunu se bo nadaljevala na prihodnji seji, ki bo v ponedeljek ob 19. uri.

Ob začetku seje je župan predvsem sporočil, da je občinska uprava razpisala natečaj za osem stalnih službenih mest pri občinski upravi, in sicer za 2 cestarja, 1 občinskega stražnika, 3 smetarje, 1 zidarja in 1 čuvaja pokopališč.

Nato je župan spet omenil vprašanje preureditve pokrajinske ceste Občine-Nabrežina-Sesljan in je poudaril, da je načrt pokrajinske uprave naletel na odpor vaščanov, prizadetih lastnikov in občinske uprave, ki je predlagala drug načrt, po katerem bi bilo manj stroškov in bi odpravili razne ovinke. Na županov predlog je občinski svet soglasno odobril resolucijo s primerno utemeljitvijo, ki jo bodo poslali vladnemu generalnemu komisarju in pokrajinski upravi z zahtevo, da se načrt pokrajinske uprave spremeni.

Ko je župan opozoril občinski svet, da se bo začela razprava o občinskem proračunu, je zaprosil za besedo namestnik odbornika Ado Slavec-Vižintin, ki je izjavil, da namerava podati ostavko kot občinski svetovalec in namestnik odbornika, ker da je pač zdaj v takem duševnem stanju, zaradi katerega mora odstopiti od svojega mesta. Župan je dejal, da je ta njegova odločitev presenečenje, ker tega ni nihče pričakoval, vsekakor pa bo o tem razpravljal še občinski odbor, ki bo sprejel ali odklonil ostavko.

Za včeraj najavljeno predavanje v Slovenskem klubu «O likovnih vtisih s potovanj» je moralo odpasti, ker je predavatelj dr. Zvonimir Kržišnik, ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani, nenadoma obolel. Vodstvo «Slovenskega kluba» se opravičuje svojim obiskovalcem, ker jih s tem ni moglo prej seznaniti.

SLOVENSKI AKADEMSKI KLUB JADRAN

priredi v četrtek, 16. t. m. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa predavanje pesnika **Nika Grafenauerja** z ljubljanske univerze o

«SODOBNEM SLOVENSKEM SLOVSTVU»

Vabljeni člani in prijatelji!

«Zgodba o Vascu» sinoči v Avditoriju

Sinoči si je v Avditoriju ne preveč številno premiersko občinstvo ogledalo zadnjo letošnjo premiero tržaškega Stalnega gledališča. «Vascovo zgodbo» pariškega avantgardnega pesnika in dramatika Georgesa Schehadéja v režiji Alda Trionfa in s sceno ter kostumi Marcella Mascherinija. Uprizoritev je bila hkrati prva v vsej Italiji in s tem postala še bolj pomembna. Gre za povsem moderno uprizoritev z antimilitaristično zgodbo o podeželskem brivcu Vascu, ki kot «nedolžno jagnje» postane žrtev vojne, hkrati pa za pesnitev postavljeno na oder, polno prelepe simbolike, toda v resnici težko razumljive, predvsem pa predolgo trajajoče.

«Zgodba o Vascu», kot smo mogli sinoči ugotoviti po precej hladnem sprejemu, tržaškega občinstva ni preveč prepričala, kljub zelo skrbno pripravljeni predstavi, odličnim igralcem in igralkam, med katerimi se je predvsem odlikoval gost iz Genove v naslovni vlogi Vincenzo Ferro, od domačih pa zlasti Marina Fabbri v vlogi Margherite, Renzo Montagnani kot njen oče Cesare, kakor tudi Lino Savorani kot Mirador, Egisto Marcucci kot poročnik Settembre ter vsi ostali.

• **V petek 17. t.m. ob 20.45 bo na Trgu Tra i Rivi** v Rojanu javni koncert godbe na pihala občinskih zabavišč «B. Brunner» in «U. Saba» pod vodstvom dirigenta D'Iorie. Na programu bodo operne skladbe, deželne pesmi in največji glasbeni uspehi v zadnjih treh letih.

VČERAJ V KRIŽU

Zadnje slovo od Rada Sedmaka

Velika množica kriških fantov, deklet in vaščanov je včeraj v Križu spremila k zadnjemu počitku vsem priljubljenega Rada Sedmaka, ki je v nedeljo tragično preminil v cvetu svoje mladosti.

Belo cvetje je pokrivalo belo krsto. Prihajali so vsi, stari in mladi, vsi, ki so ga poznali in ga imeli radi. Globoka žalost stricev, tete in stare mame, ki so Rada imeli za svojega, odkar so mu umrli starši, je presunila vse. Solze so polzele po licih mladih fantov in deklet. Rada ni več, ni ga več med njimi zdravega, živahnega fanta, kateremu se je šele odprirala široka pot v življenje. Strašna nesreča pri Domju ga je iztrgala iz objema svojih dragih.

Šest fantov je položilo belo krsto na nosila, lahen vetrc je šelestel v košati krošnji kostanja, ko je Radu v slovo zapel cerkveni pevski zbor. Pred krsto so hodile v belo oblečene deklice s šopi belih nageljnov, vaški fantje in dekleta pa so nosili 12 velikih vencev, ki so jih Radu v spomin poklonili prijatelji in znanci. Za krsto in za užalošćeno družino se je vil dolg sprevod po kriških cestah do cerkve.

Spremili so ga vsi, vsi, ki so ga imeli radi, do groba na kriškem pokopališču, od koder se širi pogled na prostrano, modro morje, ki ga mladi Rado ne bo nikoli več videl.

Naj mu bo lahka domača zemlja.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

bo imela svoj

REDNI OBČNI ZBOR

dne 19. t.m. ob 9. uri v prosvetni dvorani v Gorici — Corso Verdi 13

Avtobus za delegate prosvetnih društev odpelje ob 7. uri izpred sodnije, Foro Ulpiano. Odhod iz Ključa ob 7.15, iz Bazovice (pri Preslu) ob 7.25, iz Padriča (pri kalu) ob 7.35, z Opčin (pred kino dvorano) ob 7.50, s Proseka (Društvena gostilna) ob 8.00, iz Križa (avtobusna postaja) ob 8.10, iz Nabrežine (avtobusna postaja) ob 8.20.

Slovensko planinsko društvo v Trstu priredi dne 17. t.m. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani predavanje z barvnimi diapozitivi in z glasbeno spremljavo «Človek in gore». Predaval bo novinar Marjan Krišelj iz Ljubljane.

Gledališča

GLEDALISCE VERDI

V četrtek ob 21. uri koncert tržaškega filharmoničnega orkestra pod vodstvom Paula Strausa in s sodelovanjem sopranistke Magde Laszlo. Na programu sta skladbi Beethovna (Grande fuga op. 133 za godala) in Mahlerja (Simfonija n. 4).

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

Razstave

V umetnostni galeriji «La Cavana» v Ul. Cavana 1-a bo v četrtek 16. t.m. ob 19. uri otvoritev zanimive razstave grafik Dorazia, Turcata in Vedove. Razstavljene bodo izvirne risbe, litografije in acqueforti razstavljavcev, ki uživajo velik ugled.

Kino

Nazionale 16.00 «Mademoiselle strip-tease» Technicolor. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 16.00 «Baionette in canna».
Fenice 16.00 «L'ape regina» Ugo Tognazzi, Marina Vlady. Prepovedano mladini
Excelsior 14.00 17.45 21.45 «Il Gattopardo» Technicolor. Burt Lancaster, Claudia Cardinale.
Grattacielo 16.00 «Concilio ecumenico vaticano II — 11 ottobre 1962».
Supercinema 16.00 «Tarzan in India» Cinemascope-technicolor.
Alabarda 16.30 «Il comandante Johnny» Gary Cooper.
Filodrammatico 16.00 «Dinamite Jack» Technicolor. Fernandel
Aurora 16.00 «La donna nel mondo» Prepovedano mladini.
Cristallo 16.30 «La congiura dei dieci» Technicolor.
Capitol 16.00 «La ragazza più bella del mondo» Technicolor. Doris Day.
Garibaldi 16.30 «Il delitto non paga» Pierre Braseur, Gino Cervi. Prepovedano mladini.
Massimo 16.30 «Alle frontiere del Far West» Jim Davis.
Impero 16.00 «Biancaneve e i 7 nani»
Moderno 16.00 «7 spose per 7 fratelli». Technicolor. Jane Powel.
Astoria 17,30 Dva izredna filma — «L'erede di Al Capone», «Figli e amanti». Prepovedano mladini.
Astra 16.30 «Fra Manisco cerca guai»
Vittorio Veneto 16.00 «20 chili di guai e una tonnellata di gioia» — Technicolor. Tony Curtis.
Abbazia 16.00 «Uno straccio di gloria».
Marconi 16.00 «A me piace la galera» Norman Wisdom.
Ideale 16.00 «Totò e Peppino divisi a Berlino».
Skedenj 16.00 «Apaches in agguato» Technicolor.

Izleti

SPDT priredi dne 19. t.m. izlet z avtobusom na Nanos in dne 2. VI. v Zatolmin z obiskom Dantejeve jame, tolminskih korit ter z vzponom na Mrzli vrh. Vpisovanje v Ul. Geppa 9-II.

19. maja priredi Športni krožek iz Zgonika enodnevni izlet k jezeru Verzenis. Vpisovanje vsak dan od 20. do 21. ure na sedežu krožka.

Prosvetno društvo Prosek Kontovel priredi v nedeljo 2. junija enodnevni izlet v Celje in Velenje. Vpisovanje vsak večer na sedežu društva.

Darovi in prispevki

Ob obletnici smrti pok. Ivana Kopuna, daruje družina 1000 lir za Dijaško Matico.

Šolske prireditve

Osnovna šola Gropada Padriče priredi v nedeljo 19. t.m. ob 17. uri šolsko prireditev. Vljudno vabljeni vsi prijatelji naše mladine.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. maja 1963 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 70-letni Pietro Robba, 72-letni Giovanni Michelazzi, 60-letni Emiliano Katalan, 81-letni Pietro Depase, 83-letni Carlo Da Rold, 83-letna Erminia Vitaich vd. Giberti, 82-letna Ottilia Heimhilcher, 81-letni Pasquale Pizzo.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

TRŽAŠKA SINDIKALNA KRONIKA

Uslužbenci javnih lokalov zahtevajo pogajanja za obnovitev delovne pogodbe

Sindikat uslužbencev je poslal lastnikom zahtevo v tem smislu z navedbo zahtev kategorije - Čudna birokratska pota zadeve mezdnih delavcev bivše ZVU

Sindikat uslužbencev javnih lokalov (FILCAMS-CGIL) sporoča, da je poslal združenju lastnikov javnih lokalov zahtevo za takojšnji začetek novih pogajanj za obnovitev delovne pogodbe, ki naj vsebuje med drugim sledeče točke:

1. Povišanje plač za 15 odstotkov; 2. takojšnjo uveljavitev vsedržavnega sporazuma o znižanju delovnega urnika na 8 ur dnevno in na 48 ur tedensko (za vajence in uradnike pa na 44 ur tedensko); 3. izplačilo božične nagrade in letnega dopusta v višini 100 odstotkov plače in zagotovitev minimalne plače osebju, ki dela na odstotke; 4. dokončna ureditev vseh ostalih zahtev, ki niso bile rešene s sporazumom, ki je bil dosežen avgusta lani in za katere je združenje delodajalcev preteklo zimo zavrnilo vsakršne razgovore. Za natakarje pa sindikat zahteva tudi povišanje odstotka za postrežbo v obratih četrte kategorije na raven obratov tretje kategorije.

V pozivu, ki ga je sindikat naslovil na uslužbence javnih lokalov, je rečeno, da bo treba začeti z odločno sindikalno borbo proti delodajalcem, če ti ne bodo privolili v nadaljevanje pogajanj in na rešitev vseh zahtev uslužbencev.

Lansko poletje so ti uslužbenci vodili prvo večtedensko sindikalno organizirano borbo za izboljšanje delovnih in mezdnih pogojev. Borba je bila samo začasno prekinjena, ker so delodajalci pristali na nekatere zahteve in obljubili, da bodo pristali na sporazume, ki se bodo zaključili v vsedržavnem okviru. Kot ugotavlja pokrajinski sindikat uslužbencev javnih lokalov, pa delodajalci doslej še niso uveljavili vsedržavnega sporazuma o znižanju delovnega urnika, kakor tudi še niso uveljavili vseh točk krajevnega sporazuma, ki je bil dosežen avgusta lani.

***

Kljub vztrajnemu prizadevanju sindikalnih organov, do danes še ni bilo rešeno vprašanje osebne doklade mezdnih delavcev bivše zavezniške vojaške uprave. Obstajajo pa določeni pogoji, ki dajo slutiti, da se bo zadeva rešila morda v razmeroma kratkem času.

Kot je znano, zakon št. 1600/60 predvideva ustanovitev posebnega staleža za vse uslužbence bivše zavezniške vojaške uprave ter izplačilo posebne osebne doklade. Toda odgovorni javni uradi, ki spadajo pod razna ministrstva (notranje ministrstvo, javna dela, finančno ministrstvo, zakladno ministrstvo itd.) niso do danes poskrbeli za ureditev tega vprašanja v korist mezdnih delavcev. Spričo odklonilnega stališča odgovornih činiteljev, so prizadeti delavci tudi stavkali, 9. t.m. pa so poslali v Rim posebno delegacijo, ki se je najprej zglasila na vsedržavni federaciji državnih nameščencev in delavcev. Nato je neki funkcionar spremljal delegacijo, ki se je zglasila pri podprefektu inšpektorju dr. Crisopulliju, ki se je zelo začudil, ko je zvedel, da v Trstu še niso rešili tega vprašanja. Visoki vladni funkcionar je med drugim omenil, da je zakladno ministrstvo poslalo v Trst posebno «tehnično» okrožnico z navodili, kako naj se izračuna osebna doklada za delavce, ki imajo pravico do nje. Delegacija je takoj prosila dr. Crisopullija, da bi jo seznanil z vsebino okrožnice, toda vladni funkcionar je ni našel med svojimi papirji. Zagotovil pa je, da jo ima v Trstu dr. Miceli, načelnik personalnega oddelka pri vladnem komisariatu. Dr. Crisopulli je še opozoril delegacijo naj ga t. oj obvesti, če bi se ugotovilo, da obstajajo bistvene razlike med navodili okrožnice in delavskimi zahtevami.

Danes zborovanje delavcev Italcementi

Danes popoldne ob 17. uri bo v Ul. Flavia 7 zborovanje vseh delavcev podjetja Italcementi, ki ga sklicujeta obe sindikalni organizaciji. Oba sindikata pozivata delavce naj se udeležijo polnoštevilno tega zborovanja, ker bodo na njem razpravljali o izvajanju vsedržavne stavke delavcev cementarn, ki se bo začela jutri 16. t. m.

Stavka, ki je bila 12. t. m., je pokazala, da so delavci enotni ter da nočejo kloniti pred samovoljo delodajalcev, ki so odbili njihove osnovne zahteve. Ravnateljstvo tržaškega podjetja je sicer skušalo razbiti enotnost delavcev, toda ta naklep se mu ni posrečil, saj so na delo prišli samo trije stavkokazi.

Zaključena prireditev šole v Šempolaju

V nedeljo popoldne je bila v šempolajski osnovni šoli zaključna šolska prireditev. Po uvodnem nagovoru učenca 5. razreda Davorina Trampuša, so mladi šolarji izvajali program, ki ga je sproti napovedovala učenka 5. razreda Slavica Perič.

V prvi točki je nastopil šolski pevski zbor, ki je dvoglasno in zelo dobro zapel pet pesmi, in sicer: «Ježek ima polje», «Čebelice», «Žabe», «Rezjankica» in «Nesrečna ljubezen».

Za drugo točko programa so učenci naštudirali igro v petih slikah «Mačeha in pastorka». Vsi mladi igralci so kar dobro podali svoje vloge. V glavnih vlogah so nastopili: Armida Kosmina v vlogi mačehe, Neva Zidarič kot pastorka, Sonja Suban — hčerka Kora, David Paulina v vlogi Julija in Ivo Lavrenčič kot medved.

Nastopajoči so bili deležni pohvale hvaležnega občinstva, med katerim smo opazili šolskega nadzornika Boleta, župana devinsko-nabrežinske občine, vaškega župnika, predstavnico Prosvetne zveze in še mnogo drugih. Za lep uspeh prireditve gre pohvala tudi učiteljem, ki so tako dobro pripravili šempolajske otroke za ta zaključni nastop. M. M.

OD 1. MARCA DO 8. MAJA LETOS

Še 4,5 milijarde posojil iz rotacijskega sklada

Od l. 1956 doslej je bilo iz rotacijskega sklada odobrenih za Trst in Gorico skoraj za 35 milijard lir posojil

Upravni odbor rotacijskega sklada je v razdobju od 1. marca letošnjega leta do 8. maja odobril nova posojila v skupnem znesku 4.524.000.000 lir, od česar odpade 4.196.000.000 lir posojil na Trst in 328.000.000 lir na Gorico. Najvažnejše in največje posojilo se nanaša na gradnjo podjetja Vetrobel v žaveljskem industrijskem pristanišču, ki spada v sklop družbe Montecatini. Za potrebe hotelske industrije so v Trstu odobrili posojilo 180 milijonov lir in 16 milijonov za lesno industrijo. V Gorici so šli krediti: 88 milijonov za hotelsko industrijo, 90 milijonov za industrijo gradbenega materiala in 150 milijonov za mehanično industrijo.

S temi novimi posojili znaša celotna vsota posojil, ki jih je od 1956. leta odobril upravni odbor rotacijskega sklada 35.767.462.000 lir, kar pomeni, da je bilo v tem razdobju s pomočjo sklada vloženo za razvoj industrijskih in drugih dejavnosti na tržaškem in goriškem področju skupno okoli 70 milijard lir, saj posojila običajno dodeljujejo do polovice celotne vsote potrebnega kapitala za gradnjo novega ali obnovitev obstoječega podjetja. Celotna sredstva rotacijskega sklada (odobrena posojila, vračila in nova sredstva nakazana s posebnim zakonom) znašajo sedaj 61 milijard lir, medtem ko so znašala 1956. leta 40 milijard lir.

Zaključene volitve v akademski svet

Sinoči ob 21. so zaprli volišče na tržaški univerzi ter tako zaključili z volitvami za predstavniški organ akademski svet.

Volitev, ki so se začele v nedeljo na sedežih univerzitetnih krožkov izven Trsta, ter nadaljevale v ponedeljek in v torek zjutraj v obeh poslopjih tržaške univerze in še v torek popoldne samo na enem sedežu na pravni fakulteti, se je udeležilo po neuradnih podatkih okrog 1800 študentov, kar je približno 200 več kot lansko leto. Vseh študentov, ki imajo volilno pravico, je okrog 3700.

S preštevanjem glasov bodo začeli danes zjutraj ob 9, ker rektorat ni izdal dovoljenja, da bi s preštevanjem glasov nadaljevali takoj po zaključku volilnih operacij.

Seja pokrajinskega odbora za javno dobrodelnost

Pokrajinski odbor za javno pomoč in dobrodelnost je na svoji seji 13. t. m. obravnaval številna vprašanja ter sprejel vrsto ukrepov. Med drugim je podprl predlog za združitev otroške bolnišnice Burlo Garofolo z Družbo prijateljev otrok (klinika za dojenčke v Ul. Manzoni).

Na svoji prejšnji seji je odbor sprejel tudi več raznih drugih ukrepov. V večini primerov gre za ureditev položaja upravnega osebja splošne bolnišnice ter za zvišanje prejemkov nekaterih kategorij uslužbencev. Vendar pa je odbor ugodno ocenil predlog za zvišanje cene dnevne oskrbe bolnikov v splošni bolnišnici.

Razdelitev nagrad kmetovalcem

V nedeljo ob 10. bo v glavni dvorani trgovinske zbornice razdelitev nagrad zmagovalcem natečaja za zvišanje kmetijske proizvodnje in natečaja za preureditev produkcijskih naprav v kmetijstvu. Pokrajinski natečaji spadajo v vsedržavni okvir prizadevanj za izboljšanje kmetijstva. Natečaji za zvišanje kmetijske proizvodnje so vsako leto, za preureditev produkcijskih naprav pa vsaka tri leta.

Železna ruda skozi Trst za ČSSR

Včeraj je priplula v Trst ladja za prevoz rud v razsutem stanju «Giovanni Grimaldi», ki je pripeljala do sedaj največji tovor železne rude. Gre za rekordno pošiljko 23.500 ton železne rude, ki so jo pripeljali iz Brazilije in jo bodo v Trstu prekrcali na vagone in poslali v ČSSR.

Izplačevanje honorarjev članom volilnih sedežev

Začenši z jutrišnjim dnem bo občinska zakladnica v Ul. A. P. Nordio začela izplačevati honorarje članom volilnih sedežev, ki so na zadnjih volitvah vršili dolžnosti skrutinatorjev, tajnikov in predsednikov volišč.

Skupščina konzorcija ronškega letališča

Sinoči je bila skupščina ustanov in družb konzorcija letališča pri Ronkih, na kateri je predsednik obžaloval, da nekatere javne ustanove iz Vidma in Gorice še niso pristopile h konzorciju. Sedaj čakajo končno dovoljenje od ministrstva za pričetek gradnje vzletišča in morajo urediti še podrobnejše odnose z družbo Meteor. Vendar pa predvidevajo, da bo letališče dograjeno prihodnje leto.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Nenamerni strel iz puške ubil uslužbenca športnega strelišča

Obtožen klevetanja - oproščen zaradi amnestije - Stroga kazen za mladega pohujševalca

Pred prizivnim sodiščem (predsednik Roatti, tožilec Santonastaso, zapisnikar Parigi, obramba Virotta, Faleschini, De Marsico in Mencarelli) se je končala razprava proti trem obtožencem iz Trbiža, ki so bili obtoženi nenamernega umora, oziroma nekih drugih manjših prekrškov v zvezi z dogodkom, pri katerem je izgubil življenje 57-letni Mario Wuerich iz Trbiža.

Na zatožni klopi so sedeli: 61-letni Giuseppe Treu iz Trbiža, Ul. Priesnig, 64-letni inž. Giovanni Nogara iz Trčmuna (glavni ravnatelj rajbeljskega rudnika) ter 33-letni Renato Rodighero iz Milana.

Bilo je 28. septembra 1960, ko so se omenjene tri osebe znašle na nekem strelišču blizu Trčmuna. Treu je nabasal puško, toda po nesreči je obrnil cev proti strehi podzemeljske barake, od koder spuščajo v zrak krožnike, v katere ciljajo strelci. Po nesreči je odjeknil strel in krogla je prebila tanke deske na strehi ter zadela v hrbet Wuericha, ki je skrbel za spuščanje krožnikov. Nesrečnež je kmalu nato izdihnil. Treua so preiskovalni organi obdolžili nenamernega umora, inž. Nogaro pa, da ni poskrbel za pravilno ureditev strelišča. Treua in Rodighiera pa so še posebej obdolžili nedovoljene nošnje strelnega orožja izven domačega stanovanja.

Videmsko kazensko sodišče je svoj čas obsodilo Treua na 3 mesece zapora ter na 10 dni pripora, Nogaro na 4 mesece zapora in Rodighiera na 10 dni pripora. Kazen je bila za Treua in Nogaro pogojna ter je niso vpisali v kazenski list.

Vendar pa so se obtoženci pritožili prizivnemu sodišču. Razprava se je začela že v marcu letos, toda zaradi tehničnih razlogov so jo odložili.

Sedaj pa so prizivni sodniki ukinili zaradi amnestije kazenski postopek proti Treu in Rodighieru glede nedovoljene nošnje orožja. V vsem ostalem pa so potrdili razsodbo sodišča prve stopnje.

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Boschini, tožilec Pascoli, zapisnikar Strippoli, obramba Amodeo) se je končala razprava proti 22-letnemu Fulviu Stefaninu iz Ul. del Veltro 89, ki je bil obtožen, da je po krivem obdolžil nekega Marcella De Andreisa iz Rima, da mu je povzročil hude telesne poškodbe.

Razprava se je začela pred kazenskim sodiščem že pred dvema mesecema, toda sodniki so jo dvakrat odložili, ker prvič De Andreis ni prišel pričat na proces, a drugič ni bilo niti njega niti obtoženca. Ta je bil namreč v bolnišnici, ker se je poškodoval pri neki prometni nezgodi.

Dogodki, ki so pripeljali Stefanina pred sodnike, so se odigrali 21. maja 1961. Stefanin je tedaj delal na nekem gradbišču v Ul. Baiamonti, kjer je bil De Andreis delovodja. Okoli poldneva je Stefanin odšel na kosilo in ko se je vrnil na gradbišče, je opazil, da so mu neznanci ukradli nekaj kosov orodja. O tatvini je obvestil De Andreisa, toda ta je zabrusil delavcu, da bo moral pač sam poravnati škodo. Tako je prišlo do prepira. Stefanina je podjetje sicer že obvestilo, da bo nehal delati zaradi pomanjkanja dela, toda De Andreis ga je hotel odpustiti takoj. Stefanin se ni strinjal s tem postopkom ter se je postavil po robu. Kot je pozneje trdil, da je De Andreis sunil ter je padel po stopnicah in se pri tem poškodoval po kolenu. Naslednjega dne je Stefanin odšel k zdravniku INAM, ki mu je dal koleno v mavec. Na podlagi zdravniškega spričevala je nato prijavil De Andreisa sodišču.

Preiskovalni sodnik pa je v zvezi s tem dogodkom zaslišal več prič, ki niso potrdile Stefaninove izpovedi. Zato je oprostil De Andreisa in izročil sodne akte javnemu tožilcu, ki je kmalu nato uvedel kazenski postopek proti Stefaninu zaradi klevetanja.

Na včerajšnji razpravi je Stefanin še enkrat pribil, da ga je De Andreis sunil ter da je padel po stopnicah. Javni tožilec je zahteval naj sodniki oprostijo obtoženca zaradi pomanjkanja dokazov. Sodniki so sprejeli to zahtevo.

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati za zaprtimi vrati 21-letni Aldo Rustja iz Ul. della Guardia, pomožni gasilec po poklicu. Mladeniča so bili obtožili, da je posilil neko dekle, ki še ni bila stara 14 let ter da je zagrešil na javnem prostoru razna nenravna dejanja.

Dogodek, ki je pripeljal Rustjo pred sodnike, se je odigral ponoči med 27. in 28. novembra lani. Zdi se, da je dekle, ki je do pozne ure delala v mlekarni, katere lastnik je njen oče, zbežala z doma ter se pridružila Rustji, ki jo je čakal na cesti z avtom Fiat 600. Takoj nato sta se odpeljala proti Montebellu, kjer sta se zadržala nekaj ur. Oče je obvestil leteči oddelek policije, da je hčerka izginila z doma. Nekaj ur pozneje pa je spet telefoniral agentom, da se je vrnila domov.

V zvezi s tem dogodkom so mladeniča prijavili sodišču tudi zaradi ugrabitve mladoletnega dekleta. Včeraj so sodniki spoznali Rustjo za krivega ter so ga obsodili na 4 leta zapora, od katerih so mu pomilostili eno leto.

Verižni karambol

V Drevoredu D'Annunzio se je včeraj dogodila nesreča, zaradi katere so bila poškodovana kar štiri vozila. Proti Senenemu trgu sta se na vespi TS 13553 peljala 42-letni železničar Stefano Caramia iz Ul. Montecchi 9 in njegova 37-letna žena Maddalena Messinese. Caramia je vozil skoraj po sredi ceste zaradi parkiranih vozil na desni. Tedaj ga je prehitel tovornik UD 78260, ki ga je vozil 49-letni Attilio Ianis iz Terzo di Aquileia. Ker pa se je vespistu preveč približal, ga je z desnim prednjim delom tovornjaka oplazil in mož in žena sta padla na tla. Zaradi sunka pa je vespa drsela še 12 metrov in udarila v avto «Zephir» TS 52416, ki je tam parkiral. Istočasno je šofer tovornjaka izgubil nadzorstvo nad vozilom in trčil v avto Fiat 1100 TS 28188, ki je stal na desni strani ceste, pri hišni št. 29.

Oba zakonca sta se zatekla po pomoč v bolnišnico, kjer so Messinesejevo sprejeli na drugi kir. oddelek s prognozo okrevanja v 10 dneh zaradi rane in udarca na zatilju in prask po obrazu, levi podlakti in desnem

PRED DEŽELNIMI VOLITVAMI NA SICILIJI

Ali se bo ponovil primer s parlamentarnih?

Povečano število glasov za komuniste na zadnjih volitvah - Z gospodarsko in socialno preobrazbo se spreminja tudi politična zavest ljudi - Važnost ženskih glasov

Zdaj je na vrsti Sicilija. Devetega junija bodo prebivalci tega največjega italijanskega otoka volili svoj novi deželni parlament, oziroma devetdeset novih deželnih poslancev. Komaj dober mesec po vsedržavnih parlamentarnih volitvah, ki so se vršile 28. in 29. aprila, se politične stranke na Siciliji znova pripravljajo na volilno bitko, ki ji vsaka posebej in vse skupaj pripisujejo velik pomen.

V italijanski politični konstelaciji je Sicilija od nekdaj zavzemala posebno mesto. To prihaja izrecno do izraza ob vsakokratnih deželnih volitvah, ko se politične stranke na vse načine trudijo, da si pridobe zaupanje sicilskih volivcev in tako utrde svoj položaj v deželni skupščini in vladi. Kot rečano se tokratne deželne volitve na Siciliji vrše neposredno po parlamentarnih, na katerih je v nacionalnem merilu prišlo do določenih političnih premikov v razporeditvi političnih sil. Deželne volitve 9. junija bodo pokazale, ali bodo te spremembe tudi v njihovem okviru prišle do izraza ali pa dobo to pot izostale, oziroma se pojavile v omejenem obsegu.

Na splošnih parlamentarnih volitvah so komunisti n. pr. prejeli okrog 30.000 glasov več in s tem dvignili svoj odstotek od 21,9 na 23,67. Obenem so krščanski demokrati prejeli 130.000 glasov manj kot leta 1958, kar je predstavljalo dokajšnje presenečenje, posebno, če pomislimo, da so na zadnjih volitvah, kakor tudi na prejšnjih, komunistični kandidati imeli manjše uspehe od krščanskodemokratskih. Sicilija je nasploh vedno bila smatrana za enega najzanesljivejših virov katoliških glasov.

Zaradi tega se danes mnogi vprašujejo — odgovor na to pa bodo dale junijske volitve — ali ne pomeni to začetek nekega določenega preobrata v političnem življenju tega največjega italijanskega otoka.

Sicilija sodi med italijanske dežele, katerih deželna avtonomija temelji na instrumentu tako imenovanega statuta. Po državni ustavi je takšna avtonomija zagotovljena še Sardiniji, Val Aosti, Gornjemu Poadižju in Furlaniji-Julijski krajini. Vse omenjene dežele, razen Furlanije - Julijske krajine, takšno avtonomijo že uživajo. Tudi za Furlanijo - Julijsko krajino je ustrezni zakon bil že izglasovan, manjka pa še volilni zakon, katerega izglasovanje obljubljajo v najkrajšem času.

Sicilijo lahko uvrstimo med najboj značilne dežele tako imenovanega italijanskega juga, torej med tiste kraje Apeninskega polotoka, ki so po svojem gospodarskem in kulturnem razvoju daleč za ostalimi italijanskimi pokrajinami.

Nekatere občine sicilske obale, celo one, ki se nahajajo v bližini velikih mest, kakršno je n.pr. Palermo, sodijo med najmanj razvita področja Italije v tolikšni meri, da si je težko zamisliti zaostalost in bedo, ki tu še obstajata. Lastninski, družbeni in proizvodni odnosi so na dobršnem delu poljedelskega področja še urejeni na osnovi nekakšnih fevdalnih pravic in dolžnosti. Vpliv duhovščine pa je od nekdaj bil odločilnega pomena za politično in socialno usmeritev velikega dela neprosvetljenih Sicilijancev. Od nekdaj je na Siciliji bila tudi prisotna vsemoč mafije, zločinske teroristične organizacije, podedovane iz preteklosti, ki se je — pogosto uporabljena tudi za politična obračunavanja — s časom tako razširila in okrepila, da je niso več mogli nadzorovati niti tisti (n.pr. separatisti), katerim je nekoč služila za njihove namene. Danes se je mafija prilagodila novim pogojem življenja in akcije ter se vključila v gospodarsko dejavnost, pri čemer pa tudi semkaj vnaša svoje preizkušane metode zločina in izsiljevanja.

V takšni splošni situaciji je bila borba naprednih političnih sil, posebno komunistične in socialistične partije, za gospodarski, politični in kulturni preporod otoka vedno nenavadno težka in povezana s številnimi težkočami, izhajajočimi iz strahu ljudi pred zemeljskimi in nadzemeljskimi silami, ki so vselej, od pamtiveka in mimo njihove volje odločale o njihovi usodi. Desno usmerjene deželne vlade v Palermu so se vedno morale spopadati s komunisti in socialisti, še posebno, ker so se ohranjale pri življenju z glasovi skrajne desnice, glasovi monarhistov in neofašistov, ki so predstavljali neko vrsto porokov, da v zaostalih gospodarskih odnosih Sicilije ter njeni stvarnosti ne bo prišlo do bistvenih sprememb. Toda odnos sil v deželnem parlamentu je bil takšen, da si krščanska demokracija niti s podporo desnice ni mogla zagotoviti trdne večine za vlado, ki je v njej ona predstavljala dominantno silo. To pa je v življenje deželne vlade vnašalo elemente nestabilnosti. In ko so v Rimu pristopili k esperimentu politike levega centra, so isto politično formulo uporabili tudi v Palermu. Med koraki, ki jih je ta vlada storila, je posebno važna ustanovitev deželne uprave za raziskovanje ter izkoriščanje rudnega bogastva, ki na otoku predstavlja največjo vrednost. S pomočjo omenjene ustanove lahko zdaj deželna vlada v mnogo večji meri izkorišča naravna bogastva otoka v interesu skupnosti in jih tako učinkovito varuje pred apetiti domačih in tujih privatnih monopolov.

V kolikor je privatni kapital dejansko povsem pozabil na Sicilijo, pa tudi na ves Jug, v toliko so po drugi strani državni koncerni (ENI, IRI) prav v te kraje in v tem večji meri usmerjali svoja investicijska sredstva in načrte. Z novimi industrijskimi središči se danes poraja obenem tudi neki docela nov delavski razred, razred, ki povsem drugače misli in dela kot pa zaostali brezzemljaši, ki po ves dan opravljajo najtežja poljska dela za mezdo nekaj sto lir. Oni, ki se niso mogli zaposliti v novih industrijskih obratih doma, pa odhajajo — da bi se rešili bede in zaostalosti —proti severu, v industrijsko bolj razvite italijanske pokrajine, ali pa celo čez mejo v tujino. Ko se vračajo domov, da bi tu ob volitvah opravili svojo državljansko dolžnost, ne volijo več po želji svojega župnika ali voditelja lokalne mafije, delodajalca ali koga drugega, marveč v večini primerov prav nasprotno.

Od približnih treh milijonov volivcev na Siciliji, je milijon 540 tisoč žena. Nanje so doslej v političnem pogledu najmočneje vplivali duhovniki. Prav tako pa tudi na množico brezzemljašev, kmetov, kolonov in spolovinarjev. Borba zanje bo na tokratnih deželnih volitvah še mnogo hujša kot je to bil primer na pravkar minulih parlamentarnih. Prav zaradi tega vse politične stranke že danes pošiljajo proti jugu svoje skupine najboljših aktivistov, katere do 9. junija, ko se bodo volitve vršile, ne čaka najbolj lahek posel. Vendar se zdi, da ceno, ki jo plačujejo za zmago na Siciliji, nikoli ne smatrajo za previsoko.

Italijanski debeluharji in debeluške so izvolili na sestanku v mestu Cavour prejšnjo nedeljo svojo «miss», ki jo vidite na sliki in ki tehta 206,8 kg, «mister» debeluhov pa samo 158 kg. — «Miss» se imenuje Margherita Canda in je stara 28 let, mister pa le dve leti več in se kliče Luigi Cometto, mehanik

KO JE ASTRONAVTIKA PONOVNO NA DNEVNEM REDU

Kako si Sovjeti zamišljajo potovanje ven iz našega osončja

Dve glavni oviri: «sončna» in «prekratko življenje» - Tudi raketa na atomski pogon bi ne zadoščala - V poštev pride antimaterija, toda...

Včeraj smo pisali o nekaterih težavah, s katerimi se ubadajo strokovnjaki za astronavtiko, predvsem strokovnjaki za tako imenovano vesoljsko medicino. Ker pa smo v ozračju nekakšne vesoljske mrzlice, se bomo danes ponovno ustavili pri astronavtiki, vendar tokrat z drugega zornega kota. Ponovno bomo govorili o težavah, toda tokrat nekoliko večjih in iz daljše perspektive. Vsi dosedanji vesoljski podvigi, pa naj gre za skromnejše ameriške in večje sovjetske, so pri vsej svoji veličastnosti še vedno le skromen, zelo skromen začetek. Kam vse stremijo znanstveniki in s kakšnimi ovirami in težavami že sedaj računajo, nam bosta povedala gotovo kvalificirana strokovnjaka, sovjetska znanstvenika Nobelov nagrajenec Landau in njegov kolega Rumer, ki sta za moskovski list «Nedelja» napisala sledeči članek:

Človekova fantazija nima meja. Toda možnosti so omejene zaradi togih in nepremostljivih zakonov prirode, ki jih naša moč ne more spremeniti. Postavlja se vprašanje, ali je človeštvo obsojeno, da v svojih kozmičnih stremljenjih nikoli ne prestopi meja sončnega sistema, odnosno ali so možni poleti proti daljnim zvezdam, proti drugim planetnim sistemom, na katerih je možno življenje, podobno našemu?

Na poti proti daljnim planetnim sistemom izven našega sončnega sistema obstajata dve barieri odnosno nepremostljivi oviri. Prva je — «svetlobna», to je načelna in sicer zaradi tega, ker je načelno nemogoče izdelati raketo, ki bi letela z brzino, ki bi bila večja od svetlobne brzine (300.000 km v sekundi, Op. prev.). To je prav tako nepremostljivi zakon prirode, kot je nemogoče izdelati tako imenovani «perpetuum mobile» (motor ali stroj more delovati edinole, če mu posredujemo pogonsko silo, odnosno gorivo, iz lastne sile, to je iz «niča» motor ne more delovati. Op. prev.).

Druga bariera je tako imenovana — «bariera življenja», to se pravi razmeroma kratko življenje človeka torej tudi kozmonavta.

Tudi če si zamislimo, da bodo biologi in medicinski strokovnjaki v bodočnosti znatno podaljšali življenjsko dobo človeka, je kaj malo upanja, da jim bo uspelo ustvariti nesmrtnega kozmonavta, torej kozmonavta, ki se ne bi staral. Iz tega bi se moglo sklepati, da je človeštvu nekako prepovedana pot proti daljnim zvezdam, od katerih potuje svetloba na našo Zemljo cela tisočletja? Na to vprašanje se zdi, da znanost daje popolnoma nepričakovan odgovor: Relativnostna teorija, (Einstein, Op. prev.), ki so jo s sodobnimi poizkusi preverili in potrdili, pravi, da na raketi, ki leti, čas počasneje teče kot na Zemlji in ta počasnejši tok časa je tem večji, čim večja je brzina rakete. Če se brzina rakete približa svetlobni brzini, je možno, da se v enem dnevu — računano, seveda, po uri na raketi — odleti tudi na daljno zvezdo izven našega osončja in spet vrne nazaj. Toda pri vrnitvi na Zemljo bo astronavt opazil, da je v tem njegovem «dnevu» na Zemlji minilo več kot sto let. Ceprav se to zdi absurdno, vendar je vse, kar smo tu povedali, popolnoma v skladu z znanstvenimi dejstvi in je bilo potrjeno tudi z natančnimi poskusi.

Kakšne pa so tehnične možnosti za to, da bi izdelali kozmične ladje, ki bi letele z brzino, ki bi bila blizu svetlobni brzini? O kakšnem gorivu bi pri takšnih ladjah mogli govoriti? Raketno gorivo, ki ga uporabljamo, v takšnem primeru ne pride niti v poštev. Njegova toplotvorna sposobnost je mnogo prešibka. Da bi s takšnim gorivom dali eno tono težki raketi brzino, ki bi se približala svetlobni brzini, bi potrebovali milijarde ton goriva, kar je samo ob sebi razumljivo nemogoče. Toda človeštvo šele začenja osvajati osnovne energetske rezerve, s katerimi razpolaga priroda. Jedrsko gorivo n. pr. ima približno milijon krat večjo toplotno moč kot jo ima navadno, sedanje raketno pogonsko gorivo. Vendar bi niti to gorivo še ne bilo dovolj. Toda antimaterija, v kolikor bo uporabljena kot raketno gorivo, nam bo odprla daljne poti. Proračuni kažejo, da je dovolj naložiti v raketo tri tone in pol antimaterije in že se lahko napotimo na daljno pot proti zvezdam izven našega osončja.

V naših laboratorijih smo se že zdavnaj naučili odkrivati antielektrone, ki uhajajo iz radioaktivnih jeder. Veliko težje je bilo odkriti antiprotone in antinevtrone, ki nastajajo v močnih sodobnih akceleratorjih, odnosno pospeševalcih. Od teh osnovnih delcev se v načelu morejo ustvariti kakršni koli antiatomi, to se pravi, da se more dobiti iz njih — antimaterija.

Na žalost pa današnja znanost ne razpolaga še z metodami za ustvarjanje antimaterije v večjih količinah. S tem ni izključeno, da se bodo s časom takšne metode tudi našle. Pri tem se spet postavlja zelo zapletena in težka naloga: kako to antimaterijo hraniti. Kajti vsak njen dotik s kakršno koli «navadno» snovjo takoj povzroči eksplozijo, v primerjavi s katero so eksplozije sedanje atomske bombe kot eksplozija navadne «klasične» bombe.

Sedaj ne vemo, kako se bo uredila proizvodnja tega čudovitega goriva. Vendar se more računati, da bo izredno zapletena in da bo terjala neverjetne napore. Verjetno bo človeštvu za tri tone in pol goriva, kolikor bi ga potrebovali za prvi polet na neko zvezdo, potrebnih nekaj stoletij, da bi zbrali zadostno količino. Ko pa bo to vprašanje rešeno, bo prišla na vrsto gradnja raket in kozmičnih ladij, v katerih se bo čas bistveno počasneje premikal.

Težavo predstavlja tudi dejstvo, da se bo v pogojih brzine, ki bo blizu svetlobni brzini, vsako zrno snovi v kozmičnem prostoru spremenilo v strahotno nevarnost. Če kozmična ladja, ki drvi z brzino 240.000 km na sekundo, trči z delcem neke snovi, z delcem, ki bi bil težak le en gram, bi se pri tem ustvarila toplotna energija, ki bi zadoščala da v sekundi izhlapi 100 kub. metrov kovine. Z drugimi besedami bi ob tem trčenju rakete na drobcen prašek kakršnekoli snovi vsa vesoljska ladja enostavno zgorela. Jasno je zato, da je zaščita ladje pred kozmičnimi delci prav tako zapletena naloga, kot je zapletena naloga ustvariti najmočnejše motorje, ki bi jih poganjalo gorivo-antimaterija. Toda hkrati je povsem razumljivo, da bo človeški genij našel tudi način, kako te probleme rešiti. Kozmična doba se je šele začela. Osvajanje vesoljstva se nadaljuje....

(«Nedelja»)

Sergej Vrišer: Novo na knjižni polici

«Baročno kiparstvo na slov. Štajerskem»

Če se samo spomnimo, kako malo knjig s področja likovne umetnosti smo imeli v domačem jeziku še pred desetimi leti, kako smo o tem tožili in iskali rešitve, in kako lepo število jih imamo danes, potem moramo biti napredka kar veseli. Prizadevanje vseh tistih, ki so kakorkoli povezani z upodabljajočo umetnostjo, je bilo torej uspešno in vrsta tozadevnih res lepih knjig že krasi naše police, pa čeprav so naše naklade nizke, cene visoke in gre za knjige, ki tudi nimajo najširšega kroga odjemalcev. Vendar pa ob vsaki novi knjigi šele vidimo, kako prostrano področje je še neobdelano in koliko knjig bo še moralo biti napisanih, da bo slovenska upodabljajoča umetnost predstavljena tudi v knjigah. Zato smo vsake tovrstne nove izdaje samo veseli. In tako smo veseli tudi lepe knjige o baročnem kiparstvu na Štajerskem, ker je knjig o kiparstvu še posebno malo ali pa celo skoraj nič. Ta knjiga pod naslovom «Baročno kiparstvo na slovenskem Štajerskem» je pravkar izšla pri založbi Obzorje v Mariboru kot tretja knjiga zbirke Likovna obzorja. Napisal jo je Sergej Vrišer. Z njo je dal lep prispevek k proučevanju baročne umetnosti, ki je na našem ozemlju tako zna ilna in ima toliko velikih umetnin.

Obdobje baroka — tako ugotavlja avtor knjige — je zgodovina opredelila kot drugi vrhunec v razvoju slovenske likovne umetnosti. K temu vrhuncu so družno prispevale vse slovenske pokrajine, pri čemer pa je delež Štajerske najmočnejši prav v kiparstvu. Celo več: štajersko kiparstvo moremo vrednotiti kot enega odločilnih elementov našega razvojnega vrhunca. Zato njegov pomen daleč presega lokalni okvir, ocenjujemo pa ga lahko celo v širšem, srednjeevropskem merilu. Zveze Štajerske v tistem času z ostalo Slovenijo so bile šibke in slovenska Štajerska je bila kulturno in umetnostnozgodovinsko povezana z današnjo avstrijsko Štajersko. Zato tudi umetnostne pobude niso dotekale iz Ljubljane, temveč iz avstrijskega Gradca. Prav zato je treba kiparstvo na slovenskem Štajerskem vrednotiti docela samostojno. Razen tega je treba razlikovati med umetnostjo 17. in ono 18. stoletja, ko ni več anonimnosti ustvarjalcev in se težišče razvoja prenese na osebnosti, ki jih poznamo kot umetnike z obsežnimi kiparskimi opusi. Zadnje obdobje baroka pa pomeni tudi uveljavljanje domačih kiparskih delavnic.

V svojem obsežnem delu ugotavlja Sergej Vrišer, da je bilo štajersko kiparstvo pod vplivom severne in srednjeevropske smeri, v nasprotju z Ljubljano, ki je bila pod vplivom kiparstva Italije. To dejstvo pa je vneslo v štajersko kiparstvo več formalne in vsebinske sproščenosti, kar je bilo značilno za srednjeevropski baročni tok, v neki meri pa je odsev tudi temperamenta štajerske pokrajine.

V svojem obsežnem delu poskuša avtor z vseh strani osvetliti baročno kiparstvo na slovenskem Štajerskem. Kako mu je to uspelo v strokovnem pogledu, bodo presodili strokovnjaki. Vsakdo, ki bo listal po tej lepi knjigi, pa se bo lahko do podrobnosti seznanil z razvojem kiparstva na tem področju, spoznal bo vse smeri in šole, najznačilnejše predstavnike, kakor tudi delavnice, ki so delovale bodisi v Mariboru, bodisi v nekaterih drugih manjših krajih. Seveda ba vsak bralec spoznal tudi najznačilnejše spomenike, ki jih avtor predstavlja ne samo v besedi, temveč tudi v sliki. Obsežni tekst z podrobnimi opisi in zgodovinskimi podatki dopolnjujejo prav številne podobe, ki so bistven sestavni del knjige. Sploh pa je oprema knjige zelo okusna in nadvse primerna. To je vsekakor ena lepih stvaritev Uroša Vagaje, ki je dal knjigi tudi zunanjo žlahtno podobo. Tako imamo spet res lepo likovno publikacijo, ki bo marsikomu odkrila doslej malo znano kiparsko umetnost na slovenskem Štajerskem.

Sl. Ru.

Za konec pouka v Šempolaju

Na gornji sliki nastop šolskega pevskega zbora, na spodnji prizor iz igre «Mačeha in pastorka»

PONOVEN POSKUS PROF. SCAGLIETTIJA

Delavcu «prišil» stopalo ki mu ga je odsekal hlod

Dve dosedanji podobni operaciji sta se končali z neuspehom

O prof. Scagliettiju, direktorju travmatološkega centra v Careggiju se zadnje čase pogosto govori. Prve dni minulega meseca je prof. Scaglietti s svojimi sodelavci skušal ponovno pricepiti roko nekemu delavcu, ki mu jo je neki stroj popolnoma odsekal. Operacija je popolnoma uspela in upati je bilo, da bo šlo vse po sreči, toda prišlo je nato v ožilju do nekih motenj in roko so delavcu morali amputirati. Podobno se je zgodilo tudi s pestjo, ki so jo že odrezano skušali ponovno prišiti na podlaket. Ceprav ta dva poskusa nista uspela v celoti, so prof. Scaglietti in z njim tudi njegovi sodelavci dobili nove izkušnje, ki so jim služile tudi včeraj, ko so nekemu delavcu ponovno «prišili» stopalo na nogo.

Dvaintrideset let stari Angelo Sassoli iz Casolina di Pratovecchio je upravljal žerjav s katerim je prenašal debele hlode pred žago Fabbroni. Med delom, bilo je okoli poldne, se je z žerjava izmaknil velik hlod, ki je nesrečnemu delavcu padel na levo nogo in mu skoraj popolnoma odsekal stopalo. Takoj so ponesrečenca strpali v avtomobil in ga odpeljali v travmatološki center v Careggi, kjer so ga operirali. Prof. Scaglietti, ki mu je nogo «prišil», kot tudi njegovi sodelavci niso hoteli dati nobene izjave o uspelem ali neuspelem kirurškem posegu, kajti previdnost je tu še posebno na mestu zaradi dveh v začetku uspelih posegov, ki sta se vendar negativno končala, zvedelo pa se je, da je operacija kot taka uspela. Vprašanje je, kako se bo stanje razvijalo. Vsekakor pa na inštitutu zatrjujejo, da izkušnje, ki so jih pridobili pri prejšnjih dveh operacijah, morejo odlično služiti za morebitne podobne primere.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Odlično boste opravili neko svojo nalogo. Spremembe v razpoloženju bi utegnile pokvariti neko dobro prijateljstvo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Postavite se po robu lenobi, ki se vas polašča. S čitanjem si boste pomirili svoje živce.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Z vztrajnostjo boste premagali vse poslovne težave. Zelo spremenljivo razpoloženje. Potrtost.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Drobna zadovoljstva v pogledu zadovoljitve lastnega samoljubja. Neko nasprotovanje bo odpravljeno prej kot to pričakujete.

LEV (od 23.7. do 22.8.) S pomočjo nekega uspeha si boste znova pridobili izgubljene pozicije. Nepredvideno zanimivo srečanje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vaše razumske sposobnosti bodo zelo cenjene. Ne spuščajte se v nekoristna tveganja.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zapletena poslovna pogajanja, pri čemer ne pozabite na svoj osnovni cilj. Nadzorujte svojo pretirano občutljivost.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Ognite se sleherni pretirani uporabi oblasti. Zanimiva prijateljstva. Nov načrt za potovanje.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Sprejmite ustrezne ukrepe, da bi mogli obvarovati svoje interese. Nagnjenost k sanjarjenju in vznemirjenosti.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Nove možnosti bodo okrepile vaš položaj. Zagotovljen uspeh med novimi znanci.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Okoliščine bodo trdo preizkusile vašo potrpežljivost. Skušajte preprečiti spor v družini.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Splošno napredovanje v pogledu velikih bodočih načrtov. Računajte na razumevanje od strani drage osebe.

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 15. MAJA 1963

Radio Trst A

7,00: Koledar; 7,30: Jutranja glasba; 11,30: Šopek slovenskih pesmi; 11,45: Vrtiljak; 12,00: Zgodovinske zanimivosti; 12,30: Za vsakogar nekaj; 13,30: Plošče prvič v oddaji; 17,00: Tržaški mandolinski ansambel; 17,20: Pesem in ples; 18,00: Zbor «Antonio Illersberg» iz Trsta; 18,15: Umetnost, književnost in prireditve; 18,30: Dešpalj: Koncert za violino in orkester; 19,00: Higiena in zdravje; 19,15: Glasbeni kaleidoskop; 20,00: Šport; 20,30: «Dama s kamelijami», radijska drama; 21,45: Prijetni spomini; 22,00: Iz ital. glasbenega ustvarjanja; 22,30: Južnoameriški ritmi.

Trst

12,00: Plošče; 12,25: Tretja stran; 13,15: Domači skladatelji; 13,40: Drage popevke; 14,05: Prokofjev: «Zaljubljen v tri oranže», drugo dejanje; 14,30: Furlanska nabožna pesem.

Koper

6,15: Jutranja glasba; 7,00: Prenos RL; 7,15: Glasba za dobro jutro; 8,00: Prenos RL; 12,00: Opoldanski koktajl; 12,50: Arije in dueti; 13,40: Plošče; 14,05: S pesmijo po domovini; 14,30: Za oddih in razvedrilo; 15,30: Mladinski pevski zbori; 16,00: Otroški kotiček; 16,30: Simfonični koncert; 17,40: Pojo Caterina Valente, Mina in Aznavour; 18,00: Prenos RL; 19,00: Kvintet «Metronome»; 19,30: Prenos RL; 22,15: Orkester Gerry Mulligan; 22,40: T. Vitali: «Ciaccona»; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Jutranja glasba; 9,05: Lahka glasba; 9,50: Operna antologija; 10,30: Sola; 11,30: Koncert; 13,25: Mikrofon za dva; 14,55: Vreme na ital. morjih; 15,15: Filmske in gledališke novosti; 15,45: Glasba in turizem; 16,00: Program za najmlajše; 16,30: Sopranistka G. Raimondi in pianist M. Caporaloni; 17,25: Operna glasba; 18,25: Preprečevanje prometnih incidentov; 18,40: Neapeljska antologija; 19,10: Kmetijska oddaja; 20,30: Lahka glasba; 21,45: Skladbe za godala; 22,15: Simfonični koncert

II. program

8,00: Jutranja glasba; 8,35: Poje G. Consolini; 9,00: Ital. popevke; 9,35: Pisan program; 10,40: Za glas in orkester; 11,00: Vesela glasba; 14,00: Pevci; 14,45: Plošče; 15,00: Ital. pesmi in plesi; 15,35: Koncert v miniaturi; 16,00: Rapsodija; 16,35: Za vas izbrani motivi; 17,35: Mala enciklopedija; 18,35: Enotni razred; 19,00: Vaši izbranci; 19,55: Simfonična glasba; 20,35: Filmske novosti; 22,10: Jazzovski kotiček.

III. program

18,30: Gospodarska rubrika; 18,40: Deset let civilizacije stroja; 19,00: Na programu Compere in Clerambault; 19,15: Gledališki pregled; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Schumannove skladbe; 21,30: Primitivna glasba ameriškega Juga; 22,15: Poezije Antonia Machara; 22,45: Glasba danes.

Slovenija

4,00: Dobro jutro; 8,05: Orkestralni zvoki; 8,55: Pisan svet pravljic; 9,25: Vaši ljubljenci pojo; 10,15: Skladatelj Ivo Petrić; 10,30: Narodne za glas in klavir; 10,45: Človek in zdravje; 10,55: Vsak dan nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti; 12,05: Jože Kregar: Spalirji iz sadnih rastlin; 12,15: Dva rukoveta Stevana Mokranjca; 12,30: Iz Verdijevega «Plesa v maskah»; 13,15: Obvestila; 14,05: Radijska šola; 14,35: Blaž Arnič: Zapeljivec; 15,15: Zbor in orkester George Shearing; 15,30: Violinist Devy Erlih; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: «Zgodba o Rusalki»; 18,00: Aktualnosti doma in v svetu; 18,10: Vrh planin; 18,30: Portret v miniaturi: Majda Sepe; 18,45: Ljudski parlament; 19,00: Obvestila; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Spoznavajmo svet in domovino; 21,15: Petinštirideset minut za vas; 22,15: S popevkami okrog sveta; 22,50: Literarni nokturno; 23,05: Goodman in Rodrigez; 23,22: Schubert: Trio št. 1.

Ital. televizija

8,30, 12,15 in 15,00: Šola; 16,40: Program za najmlajše; 17,30: Prenos športnega dogodka; 19,00: TV dnevnik; 19,15: TV pošta; 19,35: Arthur Rubinstein; 20,15: Šport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Almanah; 22,05: Guy de Maupassant: «La Cordicella»; 23,05: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: Dnevnik; 21,15: Film: «Ettore Fieramosca»; 22,55: Simfonični koncert; 23,20: Šport.

Jug. televizija

17,00: Ruščina na TV; 17,30: Angleščina na TV; 18,25: Poročila; 18,30: «Labodi» — slikanica za najmlajše; 18,45: Koncert zbora RTV Beograd; 19,30: TV obzornik; 20,00: TV dnevnik; 20,30: Celovečerni film; 22,00: «Med včerajšnjim in današnjim dnem» — reportaža o kulturnem življenju; 22,30: Poročila in šahovski komentar.

Goriško-beneški dnevnik

PRIPRAVE ZA USTANOVITEV KONZORCIJA

Morda že prihodnji mesec v Krminu stalna razstava obrtnega pohištva

Razstavni prostor gradijo na občinskem zemljišču iz sredstev trgovinske zbornice

V ponedeljek zvečer je bil na strokovni šoli v Krminu sestanek zastopnikov izdelovalcev pohištva iz Krmina, Tržiča, Gradiške in okoliških vasi, dalje zastopnikov Zveze industrijcev, obrtnikov, trgovinske zbornice, krminske občine in številnih obrtnikov, da bi se pogovorili, kako naj deluje stalna pohištvena razstava v Krminu, za katero so v teku dela za zgraditev večjega poslopja, ki bo stalo na zemljišču krminske občine, medtem ko finansira gradbena dela trgovinska zbornica iz Gorice. Gradbena dela so že prešla v zaključno fazo in če bo šlo vse tako, kot si zamišljajo organizatorji, bo poslopje, ki bo veljalo najmanj 20 milijonov lir, dograjeno do krminskega patrona sv. Ivana, ki bo konec prihodnjega meseca. Če bi se izpolnila ta želja, tedaj bodo obrtniki razstavili svoje pohištvo že čez dober mesec. Razstava bo imela trajni značal in bo namenjena v prvi vrsti obrtnikom. Če bi se izkazalo, da ne bi bili v celoti kos tej zahtevni nalogi, tedaj bodo pozvali k sodelovanju tudi industrijska podjetja, ki se ukvarjajo z izdelavo pohištva.

V ponedeljek zvečer so obsežno razpravljali o konzorciju, ki bo skrbel za razstavo. V njem bodo včlanjeni zastopniki prizadete kategorije, krminska občina, trgovinska zbornica in druge ustanove. Sklenili so, da bodo čimprej izdelali osnutek pravilnika, ki bo sestavljen na podlagi zakonskih predpisov o tovrstnih konzorcijih. Predložili ga bodo v obravnavo obrtnikom, da bi vanj vnesli svoje pripombe, ter trgovinski zbornici, ki je edino pristojna, da o vprašanju izreče zadnjo besedo.

Stalna pohištvena razstava je v času enega leta postala stvarnost, kar najbolj otipljivo dokazuje, kako globoko je občutena ta pobuda na tem področju, ki se je specializiralo v izdelovanju daleč po svetu znanega pohištva.

Poletni urnik javnih lokalov

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici sporoča, da je stopil danes 15. maja, v skladu z določili varnostnih organov, v veljavo poletni urnik za javne lokale, ki bo veljal do 31. oktobra letos. Ta urnik je naslednji:

Vsi javni lokali v vseh občinah goriške pokrajine se odpirajo ob 6. uri zjutraj.

Restavracije - gostilne, kavarne, bari, prodajalnice brezalkoholnih pijač se zapirajo v Gorici, Tržiču in Gradežu ob 1. uri, po goriških predmestjih in drugih občinah pokrajine pa ob 24. uri.

Krčme s kuhinjo ali brez nje se zapirajo po vseh krajih, vključno v Gorici, ob 24. uri.

Osmice po vseh občinah, vključno v Gorici, se zapirajo ob 21. uri.

Zabavni krožki (ENAL - CRAL - ACLI itd.) bodo zapirali po naslednjem urniku:

V Gorici, Tržiču in Gradežu ob eni uri po polnoči; v goriških predmestjih in po drugih občinah ob 24. uri.

Produkcija Glasbene šole v soboto v Dijaškem domu

V soboto 18. maja bo ob 20. uri v Dijaškem domu v Gorici akademija gojencev šole Glasbene Matice. Gojenci iz mesta, Dijaškega doma in okoliških vasi bodo prikazali, kar so se naučili v tem šolskem letu.

Cenik voženj s taksiji

Goriško županstvo je sporočilo vsem taksistom, da si morajo čimprej preskrbeti napravo za avtomatično izračunavanje prevozne tarife. Dokler si taksisti ne bodo preskrbeli avtomatične naprave, bodo morali v notranjosti vozila razobesiti cenik voženj.

Za promet zaprta cesta ob Doberdobskem jezeru

Doberdobsko županstvo javlja, da bo v sredo 15. maja cesta, ki pelje iz Randoline do križišča državne ceste pri Bonetih, zaprta za promet za približno dva meseca.

Celotni promet se bo odvijal po cesti pri Devetakih ali pa po spodnji cesti ob jezeru.

TRAGIČNA PROMETNA NESREČA PRI CASARSI

Oče in hči iz Krmina živa zgorela v avtu

Žena, ki so jo pravočasno rešili, je nemočna prisostvovala njuni tragični smrti

Pri Casarsi se je zgodila v ponedeljek zvečer grozna prometna nesreča. Oče in hči sta zgorela v avtomobilu, tretjega potnika, ženo pa so čudežno rešili gotove smrti.

Anita Bigot, stara 23 let, se je okoli 22. ure vračala z avtomobilom «BMW» iz Casarse proti Krminu. Poleg nje je sedel njen oče 55-letni Antonio, zadaj pa njegova žena Maria Bigot roj. Badin. Na križišču, kjer se odcepi krajša varianta proti Pordenonu, se je frontalno zaletela v Fiat 1100, ki je prihajal z njene desne, s katerim sta se podoficirja italijanske vojske 22-letni Mario Cappola ter 25-letni Nazzareno Giannella vračala v pordenonsko vojašnico. Fiat je vozil Cappola, ki ga je kupil pred nekaj dnevi.

Trčenje je bilo tako močno, da sta se oba sprednja dela avtomobila popolnoma razbila. Avtomobil «BMW», ki ima spredaj bencinski rezervoar, se je zaradi trčenja vžgal, Kljub zubljem, ki so postajali vedno bolj visoki, sta vojaka, ki sta se razmeroma malo poškodovala, skušala potegniti na prosto ponesrečence v «BMW». Ker so bila vrata zaklenjena od znotraj, sta razbila šipo in zvlekla iz vozila Marijo Bigot. Čeprav se je požar nahitroma večal, sta s težavo odprla vrata, kjer je sedel Antonio Bigot. Bil je pri zavesti, vendar mu je pločevina stisnila nogo na takšen način, da je nista mogla izvleči. V tem je eksplodiral bencinski rezervoar, da je ogenj v hipu zajel vse vozilo. Nesrečna žena je slišala moža klicati na pomoč, toda zanjo, niti za vojaka ni bilo drugega izhoda, kot da sta se oddaljila od vozila, ki je bilo že vse v plamenih, in prepustili očeta in hčer, ki prav tako nista bila hudo ranjena, ampak samo pod šokom, tragičnemu koncu: živa sta zgorela v plamenih.

Nesrečno žensko in vojaka so z zasebnim avtomobilom odpeljali v bolnišnico San Vito ob Tagliamentu, kjer se bodo zdravili nekaj dni. Najhujše muke prestaja nesrečna žena; telesne poškodbe sicer niso kdo ve kolikšne (opekline na roki in urez na nogi), le zavest, da je zgubila dva svoja družinska člana, in da je na lastne oči videla, kako je v ognju ugašalo njuno življenje, je povzročil tako hud duševni udarec, da je žena docela strta.

Ko je plamen ugasnil, se je nudila stražnikom prometne policije, ki so med tem prišli na kraj nesreče, žalostna slika: v notranjosti avtomobila so našli dve močno ožgani trupli. Uvedli so preiskavo, da bi ugotovili vzroke nesreče. Vsekakor je značilno, da šoferka avtomobila «BWM» sploh ni opazila Fiata 1100, kar dokazujejo tudi vidne posledice silnega trčenja na obeh vozilih.

Na križišču v Casarsi je bilo poprej že več hujših nesreč, ki so se skoraj vse pripetile ponoči. Križišče je namreč varljivo: voznik ima vtis da mora nadaljevati vožnjo po razsvetljenem drevoredu, medtem ko je glavna pot speljana v temo, da je voznik ne vidi. Vse kaže, da je to prevarilo tudi Bogotovo, ki je bila drugače izkušena šoferka in je vozila avto že več let.

Nesreča bi se prav gotovo zaključila samo z ranjenimi, in morda niti ne tako hudo, če bi nesrečno naključje ne hotelo, da je baterija Fiata 1100, ki je bila na strani najhujše okvare na karoseriji, povzročila iskre in s tem vžig bencina v rezervoarju avta «BMW».

Vest o grozni nesreči se je včeraj razširila po Krminu, kjer so Bigotovi lastniki bara in restavracije v Ul. Friuli 45. O nesreči so takoj poslali telegrafsko sporočilo sinu, da bi se lahko udeležil pogreba, ki bo po vsej verjetnosti čez dva ali tri dni.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Čuvaj ju je ustavil na Travniku ko sta prenašala nakradeno blago

Likerji in sadni sokovi v grmovju parka Coronini - Premočna ključavnica pri baru Zanello

Pred goriškim okrožnim sodiščem, ki mu je predsedoval dr. Storto, so imeli včeraj več razprav, pri katerih izjemoma niso obravnavali avtomobilskih incidentov, ampak predvsem razne tatinske podvige.

Med njimi je bil najvažnejši tisti, pri katerem sta sedela na zatožni klopi Italo Pelizon iz Gorice, Ul. Piave št. 7 in 22-letni Giuseppe Grusovin iz Gorice, Ul. Garzarolli 42. V obtožnici je rečeno, da sta oba v noči od 26. na 27. januarja letos vdrla skozi stranišče okno v notranjost bara Galleria v Ul. Bombi 6, od koder sta odnesla razno jedačo in pijačo ter denarja v skupni vrednosti okrog 35.000 lir. Od tega sta odnesla tudi iz «juke-boxa», ki sta ga odprla s kladivom in kleščami, 5000 lir. V drugem delu obtožnice pa je rečeno, da sta isto noč poskusila vdreti tudi v notranje prostore bara Zanello v Ul. Morelli.

Iz zapisnika goriške kvesture in izpovedi prič, ki so se včeraj zvrstile pred sodnim dvorom, je razvidno, da sta sin barista Zanella in natakarica Lucilla Drožič okrog ene ure po polnoči opazila nekega človeka, ki je zapustil bar ter se mudil na dvorišču. Lucilla je pozneje spoznala v Grusovinu tisto osebo. Gospodar bara pa je povedal, da sta vlomilca poskušala priti najprej skozi neko okno na stopnišču, kjer sta razbila šipo, pozneje pa sta skušala vlomiti ključavnico pri notranjih vratih bara ter napravila okrog 1000 lir škode.

Ko nista mogla vdreti v bar v Ul. Morelli, sta se napotila v bar Galleria v Ul. Bombi, ki je last Marije Buttolo. Tam sta se založila z nakradenim blagom, med katerim je bilo sedem steklenic likerjev, kava, sladkor, kakih 100 škatelj sadnega soka Lombardi itd. Okrog 4.15 zjutraj je oba tatova srečal na Travniku nočni čuvaj Michele Zippo. Pelizon je vozil kolo in šel zraven peš ter imel na kolesu velik v prt zavit zavoj, Grusovin, ki je hodil poleg njega, pa je nosil pod pazduho veliko škatlo iz lepenke. Ker je nočni čuvaj Grusovina poznal, mu je ta na njegovo vprašanje dejal, da nese blago neki ženski v Ul. Rastello. Čuvaj je verjel in ju pustil dalje. Še istega dne pa je Ermano Omero, ki stanuje v parku Coronini v Ul. 20. septembra, našel v grmovju parka več steklenic likerjev in nekaj škatel sadnega soka.

Vse te stvari so pripeljale policijo na sled Pelizona in Grusovina. Pri preiskavi na Pelizonovem domu, ki je bil že večkrat obsojen in zadnjič preteklega marca zaradi neke druge tatvine, ter tam našli del ukradenega blaga iz bara Galleria. Kolikor še niso vedeli je priznal obtoženec Grusovin, dočim je Pelizon vedno tajil.

Obtoženega Pelizona je branil odv. Cossa, ki je skušal prikazati, da ni proti njemu stvarnih dokazov, in je zahteval, naj ga sodišče oprosti. Odv. Blessi pa je za Grusovina predlagal milo kazen upoštevajoč, da je na tej poti začetnik, da se kesa, ima družino in da se je lotil poštenega dela pri nekem gradbenem podjetju, ker je po poklicu mizar.

Sodišče je po krajšem posvetu spoznalo oba obtoženca za krива in je obsodilo Itala Pelizona na štiri leta in 7 mesecev zapora ter na plačilo 145.000 lir globe. Giuseppa Grusovina pa na dve leti in en mesec zapora in 65.000 lir globe. Oba bosta morala plačati tudi sodne stroške, Pelizona pa bodo poslali še za najmanj dve leti v prisilno delavnico.

Pohujševalec mladine prijavljen sodišču

Goriška kvestura je včeraj prijavila sodišču 45-letnega Francesca Venchiaruttija, ki stanuje v Kazermetah v Gorici, pod obtožbo, da je na javnem prostoru delal spolzka dejanja in pohujševal mladoletne.

Otrok si je zlomil nogo in ramo

Včeraj ob 12.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico dveletnega Sabrina Moceniga iz Viles, ki je malo prej padel doma. Zdravniki so ugotovili, da si je otrok zlomil desno nožico in ramo ter so ga pridržali za 25 dni na zdravljenju.

V podgorski predilnici mu je zmečkalo prste

Ob 13. uri včeraj so pripeljali v goriško bolnišnico 27-letnega Giordana Ficarra iz Moše, ki se je malo prej ponesrečil na delu v podgorski predilnici. Zdravniki so ugotovili, da si je Ficarro zmečkal desno roko in si pri tem verjetno zlomil kazalec in sredinec. Pridržali so ga za 30 dni na zdravljenju.

Še ena žrtev cestne nezgode

Včeraj vjutraj okrog 6.30 so poklicali avto Zelenega križa iz Gorice v Farro, da bi odpeljal v goriško bolnišnico 49-letnega Artura Toffolija iz Farre, Ul. Gorizia 54, ki se je ponesrečil pri neki cestni nezgodi.

V bolnišnici so mu ugotovili verjeten zlom desne lopatice in številne praske po rogah ter so ga pridržali na zdravljenju.

Kino

VERDI. 17.30: «Leon Marin-prete», J. P. Belmondo in E. Riva. Italijanski črnobeli film, ki je prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO. 17.00: «Russia sotto inchiesta». Italijanski dokumentarni film v barvah. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.00: «Silvestro pirata lesto». Barvna slikanica. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.30: «Marison contro i gangsters», Marison in R. Alonso. Španski film v technicolorju.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 26,4 stopinje ob 14.30 in najnižjo 11 stopinj ob 5. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 50 odstotkov.

Odbojkarska ekipa goriškega Doma, ki nastopa v propagandnem turnirju

Šport šport šport

SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Italija in Jugoslavija že v finalni skupini

Tudi ZDA, SZ in Portoriko v nadaljnjem delu turnirja

RIO DE JANEIRO, 14. — V drugem dnevu svetovnega prvenstva v košarki se je položaj v izločilnih skupinah že razčistil in so že znana skoraj vsa imena finalistov. Samo v A skupini je znano samo eno ime in sicer Sovjetske zveze, medtem ko sta se v B skupini uvrstili v nadaljnji del tekmovanja ZDA in Italija, v C pa Jugoslavija in Portoriko.

Po prvih izidih (katere smo zaradi pozne ure objavili na naši prvi strani, op. ur.) so v prvih jutranjih urah prišli rezultati drugih tekem. Izidi vseh tekem drugega dne so naslednji:

Skupina A	
Urugvaj - Kanada	66:56 (27:25)
SZ - Francija	70:57 (28:30)
Skupina B	
Italija - Mehika	90:82 (36:44)
ZDA - Argentina	81:51 (44:36)
Skupina C	
Portoriko - Peru	70:64 (45:35)
Jugoslavija - Japonska	95:63 (37:24)

Lestvice posameznih skupin so po drugem dnevu naslednje:

Skupina A				
SZ	2	128	102	4
Francija	1	21	124	3
Urugvaj	1	120	120	3
Kanada	0	101	124	2
Skupina B				
ZDA	2	169	125	4
Italija	2	181	155	4
Mehika	0	156	178	2
Argentina	0	124	172	2
Skupina C				
Jugoslavija	2	178	130	4
Portoriko	2	154	131	4
Peru	0	131	153	2
Japonska	0	130	179	2

ZA PRVENSTVO A LIGE

Danes Catanja - Milan

MILAN, 14. — Jutri bodo v Cataniji odigrali tekmo 16. kola nogometnega prvenstva Catania - Milan. Vodstvo nogometne zveze je določilo Angoneseja za sodnika tekme.

* * *

MILAN, 14. — Inter in Messina sta danes odigrala prijateljsko nogometno srečanje. Zmagali so Milančani s 3:0 (1:0).

Prvi gol je padel v 29' po zaslugi Suareza, ki je Corsov predložek izrabil in poslal žogo silovito v mrežo.

V 19' drugega polčasa je sodnik prisodil Milančanom enajstmetrovko, s katero je Suarez povečal na 2:0. V 36' pa je Maschio postavil končni rezultat. Kotov je bilo 9:4 za Inter. Tekmi je prisostvovalo 5.000 gledalcev.

MED ATLETSKIMI TEKMAMI GORIŠKIH SREDNJIH ŠOL

Zamparov rekord (7.07 m) v skoku v daljino

Preteklo soboto popoldne so se na šolskem stadionu na Rojcah zaključile pokrajinske tekme v lahki atletiki, katerih so se udeležili tudi številni dijaki srednjih šol iz vse Goriške.

Pri tekmovanju so zmagali dijaki tehničnega zavoda «Fermi» iz Gorice, ki so dosegli 124 točk, na drugem mestu pa je tehnična industrijska šola s 119 točkami.

Pri zaključni oceni juniorjev so slovenske srednje šole dosegle deseto mesto, pri oceni gojencev, kjer je zmagala tehnična industrijska šola s 113 točkami, pa so slovenski dijaki zasedli osmo mesto s 44 točkami.

Omenimo naj še, da je bil pri letošnjih tekmah postavljen nov rekord pri skoku v daljavo, kjer je dijak Adriano Zamparo s tehnične industrijske šole dosegel 7,07 m (prejšnji rekord 6,56 m).

ŠOLSKO ATLETSKO PRVENSTVO

Lepe in napete borbe med študenti

Prejšnjo soboto so imeli tržaški višješolci atletsko prvenstvo za letošnje šolsko leto. Tekmovanje je bilo na stadionu v Koloniji pred velikim številom navijačev iz raznih tržaških zavodov.

Najprej so začeli tekmovati metalci diska in skakalci v daljino in višino. V prvih dveh disciplinah sta prišla takoj v vodstvo odlična Delli Compagni, ki je vrgel disk v tretjem poizkusu do 40,43 m, v daljini pa je v prvem skoku Gentilli poletel kar 6,60 m daleč. Delli Compagni je bil zadovoljiv v celi seriji 6 metrov, Gentilli pa je preveč forsiral in se v preostalih 5 skokih nikoli ni idealno odrinil, skakal je največ 6,20—6.30. Medtem ko so se skakalci v višino borili še na skromnih merah, so opravili finalni tek na progi 60 m z zaprekami za mlajše mladince. Start je skoraj vsem dobro uspel, na ovirah pa se je najbolje znašel Lepre, ki je pokazal sicer povprečno tehniko, boljši pa je bil njegov odriv pred zapreko. Dramatičen je bil tudi začetek finalnega teka na 80 m. Favorit Tonini je startal tako slabo, da se je zdel že izgubljen, z mogočnimi koraki pa se je prerinil na prvo mesto in tudi gladko zmagal, čeprav s povprečnim 9"5. Po 165 cm so v skoku v višino ostali le trije atleti: Casale, Deforza in Grenello. 170 cm je kot prvi preskočil Casale, ki je od vseh pokazal najlepšo tehniko in seveda zaslužil prvo mesto.

Drugi del tekmovanja je vseboval samo teke. Borbe so bile res izredne in so povzročile val navdušenja med temperamentnimi navijači. Kot prvi so startali finalisti na progi 80 m z zaprekami Migliarino, Valli, Franzin, Bianchi, Pastore in Mitri. Start je uspel zelo dobro in tekači so se popolnoma na isti črti bližali cilju. Na zadnji ovir sta bila Pastore in Mitri nesigurna in za nekaj metrov zaostala, medtem ko so ostali hkrati pritekli na cilj. Za približno pol metra je bil Migliarino najboljši z 11"5, Valli, Franzin in Bianchi pa so dosegli isti čas 11"6. Še bolj razburljiv je bil finale na 100 m. Favorit teka je bil Mattagiano, po startu pa se je izkazalo, da mu je Antonini povsem enakovreden nasprotnik. Atleta sta gladko premagala ostale in skupaj pretrgala ciljno vrvico. Časomerilci so bili mnenja, da je bil prvi Antonini, sodniki pa so bili razdeljeni v dva tabora in so se več kot pol ure skoraj prerekali in zagovarjali ali Mattagliana ali Antoninija. Končno so se le odločili za prvega, ki bo tako branil zelo pomemben naslov šolskega prvaka za 1962-63. Bolj miren je bil tek na 1000 m za mlajše mladince. Visentin je prišel v vodstvo takoj po polovici teka, prednost je do cilja obranil in obenem dosegel zelo dober čas 2'51"2. Dramatičen pa je bil tek mladincev na isti progi. Za favorita sta veljala Vatta in posebno Caenazzo, ki je najboljši v Trstu na 1500 m. Kot že na prvenstvu v krosu je Vatta tekel na videz z velikimi težavami in je bil 400 pred ciljem dobrih 30 m za vodečim Caenazzom. Po močnem sprintu Vatte se je razlika sicer za nekaj zmanjšala, na ciljni ravnini pa je imel Caenazzo še 10 m naskoka. Kazalo je, da mu zmaga letos le ne bo ušla. Vatta pa je dal vse iz sebe in tekel ne kot srednjeprogaš temveč kot sprinter: na cilju je bil prvi s sekundo in pol prednosti!

BRUNO KRIZMAN

MEDNARODNO TENIŠKO PRVENSTVO ITALIJE

Jovanoviču ni uspelo: Mulligan zmagovalec

Tudi ostali naslovi Avstralcem: Hewittu in Stolleju v doublu in Smithovi v ženskem singlu

RIM, 14. — Mulligan je uspel: rodnega teniškega prvenstva Italije v finalni tekmi letošnjega mednarodnega teniškega prvenstva Italije je premagal Jugoslovana Jovanovića in osvojil avstralskim barvam naslov. Ta za Avstralijo ni bil edini. Drugega je osvojila že drugič zaporedoma Margaret Smith, ki je v finalu premagala rojakinjo Turner, tretjega pa v moškem doublu, kjer sta Hewitt in Stolle s presenetljivo lahkoto spravila na kolena še pred leti najboljšo dvojico na svetu Pietrangelija in Sirolo. V polfinalu sta Italijana premagala avstralski - argentinski par Emerson - Soriano.

Brez dvoma je bila najzanimivejša tekma dneva za naslov posameznikov med Mulliganom in Jovanovićem. Jugoslovan se je ostro upiral Avstralcu, a delno zaradi nervoze, delno tudi zaradi utrujenosti ni mogel resno ogrožati zmage zelo žilavemu tekmecu.

Izidi današnjih tekem so naslednji:

Double (moški)

Polfinale

Pietrangeli - Sirola:Emerson (Avstralija) - Soriano (Argentina) 9:7, 6:3, 1:6, 8:6.

Finale

Hewitt - Stolle (Avstralija):Pietrangeli-Sirola (Italija) 6:3, 6:3, 6:1.

Finale ženske

Margaret Smith (Avstralija) - Turner (Avstralija) 6:3, 6:4.

Finale moški

Mulligan (Avstralija) - Jovanović (Jugoslavija) 6:2, 4:6, 6:3, 8:6.

26.

a. solženicin

EN DAN IVANA DENISOVIČA

Računal je da je Cezar, če svojega imena ni našel v seznamu že zdavnaj odšel v barako in se zdaj umiva. In če je na ploščici odkril svoj priimek, zbira zdaj vrečke, skodelice iz plastične mase in posodo. Zato je Šuhov obljubil, da bo čakal deset minut.

Tukaj, v vrsti, je Šuhov slišal za novost: ta teden spet ne bo nedelje, znova so jo odtrgali. To je pričakoval in tudi vsi drugi: če ima mesec pet nedelj, so tri proste, dvakrat pa te poženejo na delo. To je pričakoval, ko pa je res slišal, da bo tako — mu je stisnilo dušo, vsa se je ukrivila: komu neki ni žal za ljubo nedeljo? Toda v vrsti govorijo pravilno: v taboriščnem krogu znajo ukiniti proste dneve — nekaj si izmislijo, morda gradijo kopalnico, dozidati je treba zid, da tam ne bo moč hoditi, ali pa je treba očistiti zborno mesto. Včasih tudi menjava slamnjač, pretresanje, uničevanje stenic po ležiščih. Ali pa si izmislijo preverjanje identičnosti po seznamih. Ali inventuro: z vsemi rečmi je treba na prosto in tako prečepijo ljudje po ves dan.

Vse kaže, da jih najbolj moti, če zapornik po zajtrku malo zadrema.

Vrsta pa se je pomikala, čeravno počasi. Prispeli so brivec, neki knjigovodja pa nekdo s poveljstva in odrinili prvega v vrsti, ne da bi kogarkoli vprašali. Vendar to niso bili sivi zaporniki, temveč ogabni taboriščni ovaduhi, največji nepridipravi taborišča. Ti ljudje so se zapornikom zdeli grši od blata (in tako so tudi oni sami gledali na težake). Vendar ni kazalo, da bi se z njimi prepirali: ovaduhi se medsebojno poznajo in imajo zveze z nadzorniki.

Pred Šuhovom je bilo še kakšnih deset mož, zdaj pa se je že pridružila sedmorica — tedaj pa se je med vrati prikazal Cezar s svojo novo krzneno čepico, ki so mu jo poslali iz svobode. (Tako je tudi s čepico. Cezar je nekoga podkupil in tako so mu dovolili, da nosi čisto, novo mestno čepico. Drugim pa so pobrali celo oguljene frontovske čepice in jim dali taboriščne, iz svinjskega usnja.)

Cezar se nasmehne Šuhovu in takoj — nekemu tujcu z naočniki, ki je v vrsti vselej bral časnik:

«A-a! Peter Mihaljič!»

In oba sta se kar razcvetela, kakor rože. Tako je tujec dejal:

«Novo 'Večernjo Moskvo' imam, poglejte! Poslali so mi jo po pošti.»

«Kaj ne poveste!» se je tudi Cezar zatopil v časnik. Pod stropom pa visi neznatna svetilčica pa čemerno sveti, le kako bo prečital drobne besede?

«Objavili so prav zanimivo recenzijo o premieri Zavadskega!»

Oni, Moskovljani, zavohajo drug drugega že od daleč, kakor psi. In kadar se srečajo — se kar ovohavajo, na nekakšen nov način. In gobezdajo-gobezdajo, ko da želijo izgovoriti čim več besed In ko tako klepetajo, le redkokdaj zinejo kakšno rusko besedo in človeku se zdi, da posluša Romune ali Letonce.

V Cezarjevem naročju pa je kup vrečic, tako je tudi treba.

«In zdaj... Cezar Marković...» opleta Šuhov z jezikom. «Naj odidem?»

«Kajpada, kajpada.» — Cezar je odmaknil črne brke s časnika. — «Tako, za kom sem in kdo je za menoj?»

Šuhov mu je pojasnil, kako stojijo v vrsti, in ne čakajoč na Cezarja, da se bo spomnil večerje, je vprašal:

«Naj vam prinesem večerjo?»

(To pomeni — iz menze v barako, v kotliču. Nositi nikakor ni dovoljeno, o tem je bilo izdanih že dovolj odredb. Lovijo zapornike pa stresejo iz kotliča vse na zemljo, ljudi pa v samico — pa vendar ljudje prenašajo hrano in jo bodo nosili, kajti kdorkoli ima kakšen opravek, ne pride v menzo z brigado.)

Vprašal je, če naj prinese večerjo, pa skrivaj pomislil: «Menda ne boš mrha? Mi boš podaril večerjo? Za večerjo ni kaše, le redka juha...»

«Ne, ne,» se smehlja Cezar, «kar pojej večerjo, Ivan Denisič!»

Šuhov je čakal le na te besede. Zdaj je kot svobodna ptica zletel skozi vrata predsobe in — zdrvel prek taboriščnega zbornega mesta!

Zaporniki postopajo po zbornem mestu. Poveljnik taborišča je nekoč izdal takšen ukaz: nihče izmed zapornikov ne sme sam postopati po zbornem mestu. In če je le mogoče, naj stopa vsa brigada v vrsti. In če že ne more vsa brigada — na primer v ambulanto ali na stranišče — je treba postrojiti skupine štirih ali petih zapornikov in določiti starešino, ki jih bo popeljal v vrsti, počakal in prav tako pripeljal nazaj.

Poveljnik je temu ukazu pripisoval velik pomen. Nihče mu ni smel nasprotovati. Nadzorniki so lovili posameznike, zapisovali številke in jih zapirali v samice — toda ukaz je slednjič le propadel. Počasi, kot propadajo številne hrupne odredbe. Tako so, recimo, poslali sami po človeka, da bi «zapel» — in zato ne kaže z njim poslati celo moštvo! Ali pa moraš po lastno hrano v skladišče, kaj bi torej počel? In nekdo drug si je izmislil pa hoče na poveljstvo, čitat časopis, kdo naj bi še z njim? Ta bi si spet rad popravil suknene škornje ali bi jih osušil, nekateri bi radi iz barake v barako (to obiskovanje po barakah je najstrože prepovedano!) — kako bi jih naj človek zadržal?

S tem ukazom je poveljnik hotel pobrati ljudem še poslednji delček prostosti, vendar mu ni uspelo, trebušniku.

Šuhov je spotoma srečal nadzornika in snel čepico za vsak primer, potem pa pridrvel v barako. V baraki — je zmešnjava: nekomu so podnevi ukradli kruh, zdaj hrulijo dnevne dežurne, dežurni pa kričijo. Vogal stočetrte brigade pa je prazen.

Šuhov sodi, da je bil ta večer srečen: ko se je vrnil v taborišče — slamnjače niso bile razmetane, kar pomeni, da podnevi ni bilo preiskave po barakah.

Šuhov je planil na svoje ležišče in kar spotoma vrgel jopič z ramen. Stran z jopičem, proč rokavice z žagico, globoko je otipal slamnjačo — davišnji kos kruha je še vedno tam, kjer ga je pustil! Razveselil se je, ker ga je zašil v slamnjačo.

In potem je stekel iz barake v menzo!

Do menze je prispel, ne da bi spotoma srečal katerega izmed nadzornikov. Srečaval je le zapornike, ki so se prepirali zaradi obrokov.

Zunaj je mesečina vse svetlejša. Svetilke temno mežikajo, barake — mečejo črne sence. V menzo prideš prek prostrane ploščadi, prek štirih stopnic, in te stopnice so zdaj v temi. Nad njimi pa se pozibava svetilka in škripa v mrazu. Svetilke so mavrične barve — morda od mraza, morda od umazanije?

In nekoč je obstajalo še strogo poveljnikovo povelje: brigade morajo prihajati v menzo, postrojene v dveh vrstah. In v povelju je pisalo tudi: brigade, ki prihajajo v menzo, ne smejo stopiti takoj na ploščad, razvrstiti se morajo v peterostope in čakati, dokler jih dežurni v menzi ne bo spustil skozi vrata.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3 - I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14 603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglas. 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst